

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет
Факультет митної справи, матеріалів та технологій
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»

РОЗВИТОК ЗАКЛАДІВ РОЗМІЩЕННЯ
В ТРАНСКОРДОННИХ РЕГІОНАХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»

освітня програма «Готельно-ресторанна справа»

Виконав: здобувач вищої освіти
групи ГРСсз-31
ТАЛАЩУК Інна Іванівна

(підпис)

Керівник:
д.е.н., професор
ЧЕПУРДА Лариса Михайлівна

(підпис)

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
«30» травня 2024 р.
Гарант освітньої програми:
к.г.н., доцент
ГРОМИК Оксана Миколаївна

(підпис)

Луцьк – 2024 року

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет митної справи, матеріалів та технологій
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи
Ступінь вищої освіти: бакалавр
Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність: 241 «Готельно-ресторанна справа»
Освітня програма: «Готельно-ресторанна справа»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Л. Матвійчук
«_____» _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Талащук Інні Іванівні

1. Тема кваліфікаційної роботи «Розвиток закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України»
Керівник роботи: *Чепурда Лариса Михайлівна, д.е.н., професор*
затверджені наказом вищого навчального закладу від «30» грудня 2023 р. № 439/01-02
2. Строк подання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи до 01.06.2024р.
3. Вихідні дані до роботи *нормативні документи діяльності закладів розміщення західних регіонів України, світові та національні стандарти гостинності, наукова література за темою роботи, періодичні видання, Інтернет-ресурси, статистичні дані України, ГО «Асоціація гостинності України».*
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):
Вступ.
Розділ 1. Теоретичні засади розвитку закладів розміщення в регіоні.
Розділ 2. Діагностика стану та перспектив розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України.
Розділ 3. Напрями підвищення рівня розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України.
Висновки та рекомендації.
1. Графічне відображення динаміки загального прибутку транскордонних регіонів Західної України за період 2021-2023 роки (млн. грн)
2. PEST аналіз умов розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України.

6. Консультанти розділів роботи

Розділи	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 1. Теоретичні засади розвитку закладів розміщення в регіоні	д.е.н., проф. Чепурда Л.М.		
Розділ 2. Діагностика стану та перспектив розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України	д.е.н., проф. Чепурда Л.М.		
Розділ 3. Напрями підвищення рівня розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України	д.е.н., проф. Чепурда Л.М.		
Висновки та рекомендації	д.е.н., проф. Чепурда Л.М.		

7. Дата видачі завдання 15.12.2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи бакалавра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Обґрунтування теми	до 15.12.2023	
2	Огляд літератури із досліджуваної проблеми	до 10.01.2024	
3	Розділ 1. Теоретичні засади розвитку закладів розміщення в регіоні	до 10.02.2024	
4	Розділ 2. Діагностика стану та перспектив розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України	до 10.03.2024	
5	Розділ 3. Напрями підвищення рівня розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України	до 10.04.2024	
6	Висновки та рекомендації	до 01.05.2024	
7	Формування списку використаних джерел	до 10.05.2024	
8	Формування додатків	до 15.05.2024	
9	Оформлення ілюстративного матеріалу	до 20.05.2024	
10	Нормоконтроль	до 24.05.2024	
11	Інструментальна перевірка на академічний плагіат	до 26.05.2024	
12	Представлення кваліфікаційної роботи бакалавра до захисту	до 01.06.2024	

Здобувач вищої освіти

_____ (Талащук І.І.)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи

_____ (проф. Чепурда Л.М.)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

АНОТАЦІЯ

Талащук І.І. «Розвиток закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України». Рукопис.

Кваліфікаційна робота бакалавра ОП «Готельно-ресторанна справа» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа». Луцький національний технічний університет, Луцьк, 2024. В роботі досліджено теоретичні основи розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України. Визначено складові змісту та значення закладів розміщення в індустрії гостинності регіону, який полягає у необхідності чіткого розуміння та управління цим важливим аспектом туристичної інфраструктури. Заклади розміщення відіграють ключову роль у формуванні привабливості регіону для гостей, сприяють економічному зростанню через створення робочих місць та залучення інвестицій, а також підтримують культурний обмін та розвиток місцевих громад.

Розроблено рекомендації щодо підвищення рівня розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України. Запропоновано перелік інструментів розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України, що є основою для забезпечення стійкого економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності регіону на міжнародному ринку гостинності. Запропоновані інструменти, такі як державна підтримка, інвестиційні стимули, маркетингова підтримка, підготовка кадрів, впровадження сучасних технологій, розвиток інфраструктури, екологічна стійкість, співпраця з міжнародними організаціями, фінансові інструменти та інформаційна підтримка, дозволяють ефективно використовувати наявні ресурси та можливості.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.

Ключові слова: гостинність, заклади розміщення, тенденції розвитку, готельний бізнес.

ANNOTATION

Talashchuk I.I. «Development of accommodation facilities in the cross-border regions of Western Ukraine». Manuscript.

Bachelor's qualification work of OP «Hotel and restaurant business» specialty 241 «Hotel and restaurant business». Lutsk National Technical University, Lutsk, 2024. The paper examines the theoretical foundations of the development of accommodation facilities in the cross-border regions of western Ukraine. The components of the content and importance of accommodation facilities in the hospitality industry of the region are determined, which is the need for a clear understanding and management of this important aspect of the tourist infrastructure. Accommodation facilities play a key role in shaping a region's tourist appeal, contributing to economic growth through job creation and attracting investment, and supporting cultural exchange and development of local communities.

Recommendations have been developed to increase the level of development of accommodation facilities in the cross-border regions of western Ukraine. The definition of tools for the development of accommodation facilities in the cross-border regions of Western Ukraine is extremely important for ensuring sustainable economic growth and increasing the competitiveness of the region on the international tourist market. These tools, such as government support, investment incentives, marketing support, personnel training, introduction of modern technologies, infrastructure development, environmental sustainability, cooperation with international organizations, financial instruments and information support, allow effective use of available resources and opportunities.

The bachelor's qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions and a list of used sources.

Keywords: hospitality, accommodation facilities, development trends, hotel business.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ РОЗМІЩЕННЯ В РЕГІОНІ	10
1.1. Зміст та значення закладів розміщення в розвитку індустрії гостинності	10
1.2. Фактори впливу на розвиток закладів розміщення в регіоні	22
1.3. Світовий досвід та вітчизняна практика розвитку закладів розміщення	28
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ РОЗМІЩЕННЯ В ТРАНСКОРДОННИХ РЕГІОНАХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ	36
2.1. Факторний аналіз умов розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України	36
2.2. Діагностика впливу євроінтеграційних процесів на розвиток закладів розміщення в регіонах України	41
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ РОЗМІЩЕННЯ В ТРАНСКОРДОННИХ РЕГІОНАХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ	44
3.1. Інструменти розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України	44
3.2. Прикладні аспекти розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України	51
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58

ВСТУП

Обґрунтування актуальності теми дослідження. Актуальність дослідження розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України зумовлена низкою факторів, серед яких особливу увагу слід звернути на геополітичне розташування та економічний потенціал регіону. Західна Україна, маючи спільні кордони з країнами Європейського Союзу, такими як Польща, Угорщина, Словаччина та Румунія, відіграє ключову роль у розвитку транскордонного співробітництва. Це відкриває нові можливості для залучення інвестицій, розвитку інфраструктури гостинності та підвищення рівня обслуговування. В умовах глобалізації та зростання туристичних потоків, якісні заклади розміщення стають важливим фактором конкурентоспроможності регіону, сприяючи економічному зростанню та соціально-економічному розвитку місцевих громад.

Крім того, розвиток закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України сприяє культурному обміну та взаєморозумінню між народами, що проживають по обидві сторони кордону. Гостинний бізнес, зокрема готельний сектор, може виступати каталізатором для розвитку інших галузей економіки, таких як харчова промисловість, транспорт та послуги. Підвищення стандартів якості та розширення спектру послуг в закладах розміщення дозволяє залучити більшу кількість гостей, зокрема з європейських країн, що позитивно впливає на імідж України як туристичної дестинації. Усе це робить тему дослідження розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України надзвичайно актуальною і важливою для стійкого розвитку регіону.

Стан вивченості проблеми. Проблема розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України досліджувалася багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, проте вона залишається актуальною і вимагає подальших досліджень. Серед науковців, які внесли значний вклад у вивчення цієї теми, слід відзначити праці українських дослідників В. Яцківа та О. Кравчука, які досліджували економічні та соціальні аспекти розвитку

інфраструктури у прикордонних регіонах. Їхні дослідження акцентували увагу на важливості створення сприятливого інвестиційного клімату та ролі державної підтримки у розвитку готельного бізнесу.

Зарубіжні дослідження також роблять вагомий внесок у розуміння проблеми розвитку закладів розміщення у транскордонних регіонах. Зокрема, роботи польських науковців Є. Ковальського та А. Новак часто звертають увагу на порівняльний аналіз розвитку інфраструктури по обидві сторони кордону, підкреслюючи важливість координації дій між країнами для досягнення сталого розвитку. Словацькі дослідники, такі як П. Славік та М. Хорват, також аналізують вплив євроінтеграційних процесів на розвиток бізнесу гостинності в транскордонних регіонах. Попри значну кількість досліджень, існує потреба у більш детальному вивченні сучасних тенденцій та викликів, пов'язаних із цифровізацією, зміною уподобань та глобальними економічними змінами, що робить продовження наукових досліджень у цій сфері надзвичайно важливим. Незважаючи на наявні публікації з досліджуваної проблеми, питання сучасного розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах потребують додаткового вивчення.

Об'єктом дослідження є процеси розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України.

Предметом дослідження виступає система теоретичних, практичних та методичних засад розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України.

Метою роботи є пошук перспективних напрямів розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах України на основі ґрунтового аналізу.

Для досягнення мети були поставлені основні завдання:

- визначити зміст та значення закладів розміщення в розвитку індустрії гостинності;
- систематизувати фактори впливу на розвиток закладів розміщення;
- провести аналіз стану та розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України;

– запропонувати напрями розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України.

Перелік використаних у ході проведення дослідження методів. Для досягнення визначених завдань у кваліфікаційній роботі бакалавра використовувалися такі методи дослідження: аналіз наукової літератури (для вивчення теоретичних основ розвитку закладів розміщення, світового досвіду та вітчизняної практик зазначених процесів); аналіз статистичних даних (для оцінки сучасного стану розвитку закладів розміщення); системного аналізу (для розгляду розвитку закладів розміщення як складної системи, вивчення взаємозв'язків між компонентами та визначення факторів, що впливають на зазначені процеси); метод порівняння (для співставлення рівня розвитку закладів розміщення в Україні з іншими країнами); метод узагальнення (для узагальнення результатів дослідження, формулювання висновків та рекомендацій, розробка практичних порад щодо розвитку закладів розміщення).

Джерела інформаційної бази дослідження. Інформаційну базу кваліфікаційної роботи бакалавра складають законодавчі та нормативні акти, статті в журналах, електронні ресурси, книги, статистичні економічні показники індустрії гостинності, результати досліджень науковців на тему розвитку закладів розміщення, матеріали конференцій, звітність формальних та неформальних інституцій.

Практична цінність одержаних результатів роботи полягає в тому, що запропоновані рекомендації та висновки можуть бути використані готелями, та іншим закладами гостинності для підвищення своєї конкурентоспроможності.

Апробація результатів дослідження. Дослідження питань розвитку закладів розміщення апробовано на I Всеукраїнській інтернет-конференції молодих учених та студентів «Перспективи розвитку туризму та сфери гостинності в Україні і світі» (травень, 2024 року).

Структура роботи складається із вступу, трьох розділів, висновків та рекомендацій; містить 62 сторінки тексту, 4 рисунків, 7 таблиць. Список джерел включає 45 найменувань літератури.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ РОЗМІЩЕННЯ В РЕГІОНІ

1.1. Зміст та значення закладів розміщення в розвитку індустрії гостинності.

Заклади розміщення є фундаментальною складовою індустрії гостинності, відіграючи важливу роль у забезпеченні комфортного та безпечного перебування гостей. Вони не тільки надають житло, але й створюють середовище, яке сприяє відпочинку, роботі та знайомству з новими культурами. Заклади розміщення варіюються від готелів і мотелів до хостелів, апартаментів та пансіонатів, кожен з яких відповідає різним потребам і бюджетам подорожуючих. Їхня якість і рівень сервісу безпосередньо впливають на враження гостей від місця призначення, що робить їх ключовим елементом успішного розвитку туризму [8].

Значення закладів розміщення виходить далеко за межі простої гостинності. Вони є каталізаторами економічного зростання, створюючи робочі місця, стимулюючи розвиток місцевої інфраструктури та сприяючи залученню інвестицій. Крім того, заклади розміщення відіграють важливу роль у формуванні іміджу країни чи регіону на міжнародній арені. Високий рівень обслуговування, комфорт і безпека сприяють поверненню гостей і рекомендаціям для інших мандрівників, що в свою чергу сприяє збільшенню туристичних потоків і доходів.

Заклади розміщення також мають соціально-культурне значення. Вони можуть бути платформами для міжкультурного обміну, дозволяючи гостям взаємодіяти з місцевими жителями та занурюватися в культуру приймаючої країни. Крім того, вони можуть відігравати важливу роль у збереженні культурної спадщини, пропонуючи автентичний та традиційний досвід, що збагачує продукт гостинності і сприяє збереженню місцевих традицій. Таким

чином, заклади розміщення є важливим компонентом індустрії гостинності, що сприяє її розвитку на багатьох рівнях [26].

Визначення складових змісту та значення закладів розміщення в індустрії гостинності регіону полягає у необхідності чіткого розуміння та управління цим важливим аспектом інфраструктури. Заклади розміщення відіграють ключову роль у формуванні привабливості регіону для гостей, сприяють економічному зростанню через створення робочих місць та залучення інвестицій, а також підтримують культурний обмін та розвиток місцевих громад. Чітке визначення та систематизація цих закладів дозволяє підвищити якість обслуговування, ефективніше використовувати ресурси та забезпечити сталий розвиток індустрії гостинності, що особливо важливо для конкурентоспроможності регіону на національному та міжнародному рівнях.

Складові змісту та значення закладів розміщення в індустрії гостинності регіону представлено на рис. 1.1.

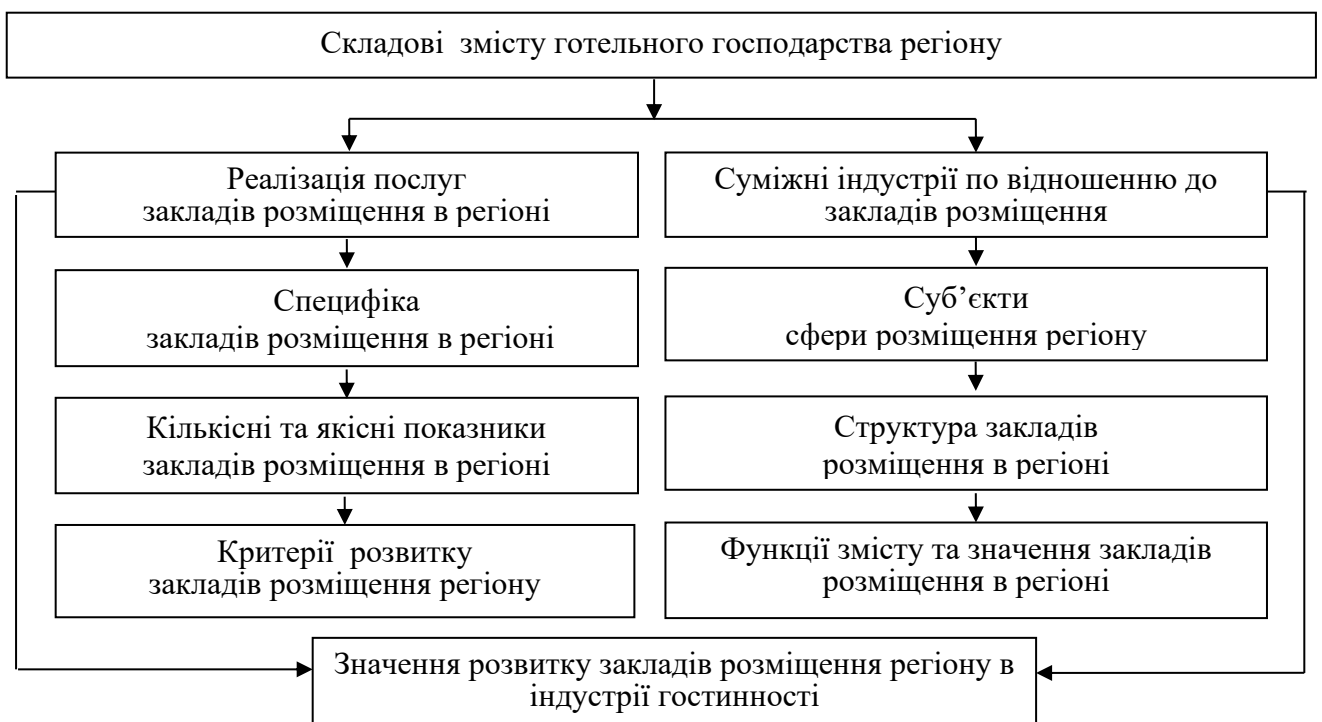

Рис. 1.1. Складові змісту та значення закладів розміщення в індустрії гостинності регіону [12].

Структура закладів розміщення включає різноманітні типи закладів, такі як готелі, мотелі, пансіонати, хостели, апартаменти та інші форми розміщення. Ці заклади можуть відрізнятися за рівнем комфорту, обсягом надаваних послуг та цільовою аудиторією. Важливо мати чітке уявлення про структуру, щоб ефективно керувати інфраструктурою та відповідати потребам різних категорій мандрівників. Заклади розміщення надають широкий спектр послуг, включаючи житло, харчування, розваги, оздоровчі процедури та бізнес-послуги. Реалізація цих послуг впливає на загальний досвід гостей і їхню задоволеність, що, в свою чергу, впливає на репутацію регіону як туристичної дестинації. Висока якість послуг сприяє збільшенню кількості відвідувачів та їхньому поверненню. Заклади розміщення тісно пов'язані з іншими індустріями, такими як транспорт, харчова промисловість, роздрібна торгівля та розваги. Така взаємодія створює синергію, що сприяє загальному розвитку регіону. Наприклад, наявність добре розвиненої транспортної інфраструктури полегшує доступ гостей до закладів розміщення, а місцеві ресторани та магазини підвищують їхню привабливість [25].

Кожен регіон має свою специфіку закладів розміщення, яка визначається місцевими традиціями, культурними особливостями, природними умовами та економічними факторами. Наприклад, в гірських регіонах можуть бути популярними еко-готелі та курорти, тоді як у прибережних зонах – пляжні готелі та курорти. Заклади розміщення виконують низку важливих функцій: економічну (створення робочих місць та генерування доходів), соціальну (забезпечення житла та послуг для гостей), культурну (сприяння культурному обміну) та екологічну (впровадження стійких практик). Їхнє значення важко переоцінити, оскільки вони є невід'ємною частиною індустрії гостинності [39].

Для оцінки ефективності закладів розміщення використовуються кількісні та якісні показники, такі як кількість закладів, рівень їх заповнюваності, обсяг наданих послуг, рівень задоволеності гостей та інші. Такі показники дозволяють проводити моніторинг та оцінку розвитку інфраструктури.

До суб'єктів сфери розміщення належать власники та управителі закладів, місцеві органи влади, туристичні агентства, інвестори та інші учасники ринку. Співпраця між цими суб'єктами сприяє ефективному розвитку закладів розміщення та підвищенню їх конкурентоспроможності. Розвиток закладів розміщення є ключовим фактором успішного розвитку індустрії гостинності в регіоні. Вони сприяють залученню гостей, підвищенню економічної активності та поліпшенню якості життя місцевого населення. Високий рівень розвитку цієї інфраструктури дозволяє регіону конкурувати на національному та міжнародному ринку послуг гостинності. Для ефективного розвитку закладів розміщення використовуються різні критерії, такі як якість обслуговування, інноваційність, стійкість, доступність та інші. Такі критерії допомагають визначити пріоритетні напрямки розвитку та оцінити досягнуті результати [19].

Визначення складових змісту та значення закладів розміщення в індустрії гостинності регіону полягає у необхідності чіткого розуміння та управління цим важливим аспектом інфраструктури. Заклади розміщення відіграють ключову роль у формуванні привабливості регіону для гостей, сприяють економічному зростанню через створення робочих місць та залучення інвестицій, а також підтримують культурний обмін та розвиток місцевих громад. Чітке визначення та систематизація цих закладів дозволяє підвищити якість обслуговування, ефективніше використовувати ресурси та забезпечити сталий розвиток індустрії гостинності, що особливо важливо для конкурентоспроможності регіону на національному та міжнародному рівнях. Уніфікована систематизація закладів розміщення схематично представлена на рис. 1.2.

Актуальність питання систематизації закладів розміщення зумовлена зростаючою роллю індустрії гостинності в економіці та соціальному житті. З урахуванням глобалізації, розвитку туризму та збільшення кількості мандрівників, важливо мати чітке розуміння різноманітності варіантів розміщення для ефективного управління та задоволення потреб гостей. Систематизація закладів розміщення допомагає не тільки краще орієнтуватися в різних типах проживання, але й сприяє підвищенню стандартів обслуговування,

розвитку місцевої інфраструктури та економічного зростання [23]. Це питання набуває особливої важливості в умовах сучасних викликів, таких як пандемія COVID-19, що вимагає адаптації та впровадження нових підходів у сфері гостинності.

Заклади розміщення можна класифікувати на кілька основних категорій, наприклад індивідуальні та колективні. Така систематизація дозволяє краще зрозуміти різноманітність варіантів проживання, які пропонуються гостям і мандрівникам в індивідуальному порядку або особам які подорожують організованими групами.

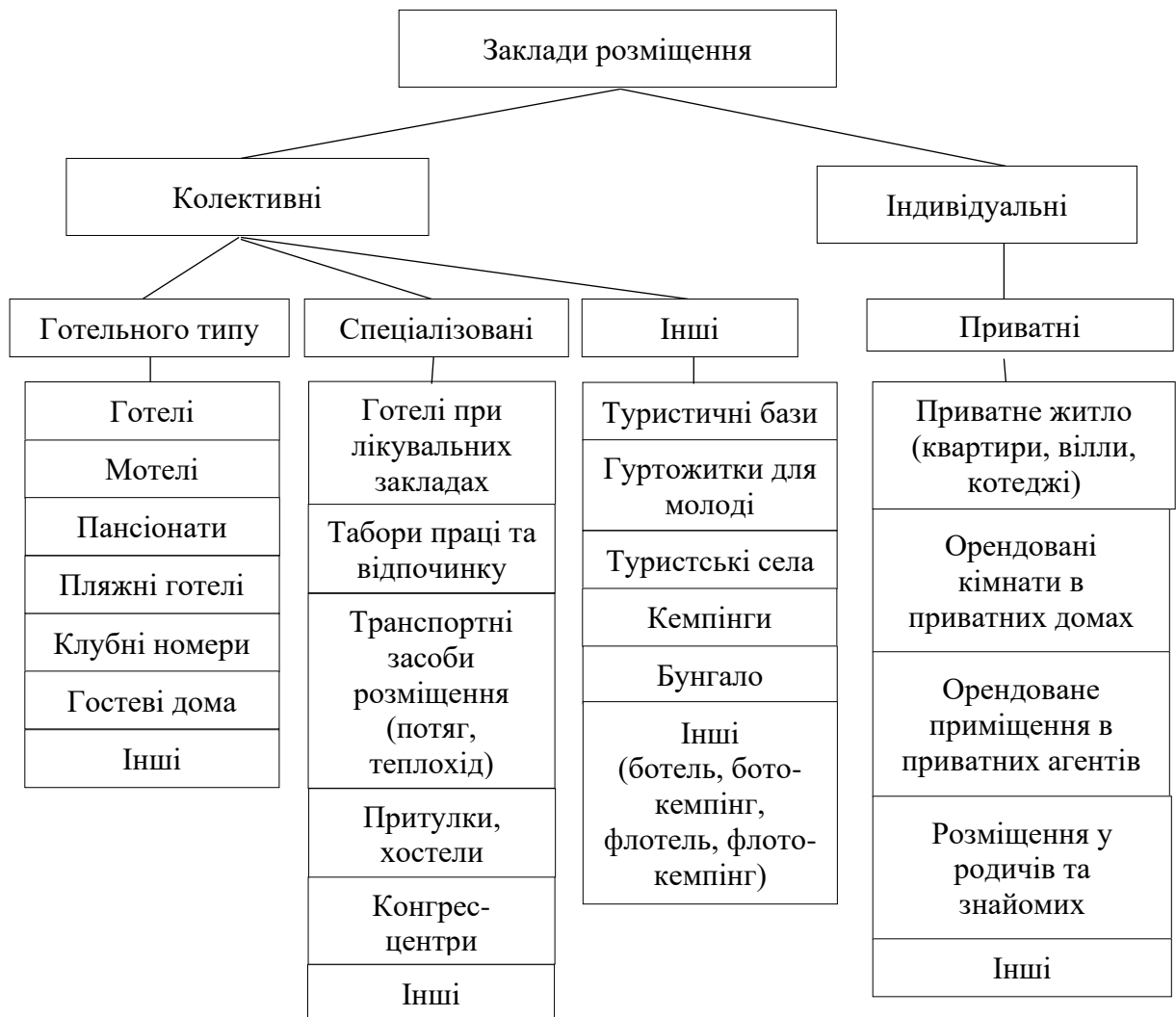

Рис.1.2. Систематизація закладів розміщення [9].

Індивідуальні заклади розміщення включають приватне житло, яке надається в оренду для короткострокового або довгострокового проживання. До цієї категорії належать квартири, вілли, котеджі та орендовані кімнати в приватних будинках. Цей тип розміщення зазвичай пропонує більшу приватність і домашній комфорт, що може бути привабливим для сімей або довготривалих мандрівників [37].

Колективні заклади розміщення включають різноманітні готелі та інші установи, які можуть приймати більшу кількість гостей одночасно. Така категорія поділяється на кілька підкатегорій:

- готельного типу – це традиційні готелі, мотелі, пансіонати та клубні номери, які пропонують широкий спектр послуг і зручностей, таких як ресторани, конференц-зали та спа-центри;

- спеціалізовані заклади – до цієї підкатегорії входять готелі при лікувальних закладах, туристичні бази, табори праці та відпочинку, туристські села, пляжні готелі, кемпінги, бунгало, транспортні засоби розміщення (потяги, теплоходи), а також інші спеціалізовані заклади, такі як ботелі та флотелі;

- інші колективні заклади – гуртожитки для молоді, притулки, хостели, конгрес-центри та інші подібні установи.

Крім основних категорій, існують інші форми розміщення, такі як орендовані приміщення в приватних агентів, гостеві будинки та різні спеціалізовані форми, як ботель (готель на воді) чи флотель (готель на кораблі). Також варто зазначити розміщення у родичів та знайомих, яке, хоч і не є комерційним, відіграє важливу роль у індустрії гостинності.

Таким чином, систематизація закладів розміщення надає чітке уявлення про різноманітність і варіативність пропозицій, доступних для гостей. Кожна категорія має свої унікальні особливості та підходить для різних потреб і очікувань мандрівників. Розуміння цих категорій допомагає краще орієнтуватися в індустрії гостинності та робить вибір місця проживання більш усвідомленим і обґрунтованим.

Зміст та значення закладів розміщення є критично важливими для індустрії гостинності регіону, оскільки вони визначають якість обслуговування гостей і їхнє загальне враження від відвідування. Заклади розміщення не тільки забезпечують базові потреби у житлі, але й пропонують широкий спектр додаткових послуг, таких як харчування, розваги та оздоровчі процедури, що підвищує привабливість регіону для гостей [21]. Крім того, вони сприяють економічному розвитку, створюючи робочі місця та генеруючи доходи, а також підтримують місцеві підприємства через партнерство та співпрацю. Високий рівень розвитку закладів розміщення підвищує конкурентоспроможність регіону на ринку гостинності, сприяє стійкому розвитку та покращенню якості життя місцевого населення(таблиця 1.1).

Таблиця 1.1.

Зміст та значення закладів розміщення в індустрії гостинності регіону

Зміст	Значення
Зміст закладів розміщення	Заклади розміщення забезпечують житло, харчування, дозвілля та інші послуги для гостей.
Економічне значення	Заклади створюють робочі місця, стимулюють розвиток інфраструктури та залучають інвестиції.
Соціально-культурне значення	Сприяють культурному обміну, збереженню спадщини та покращенню соціальної згуртованості.
Роль у стійкому розвитку	Впроваджують екологічно дружні практики, сприяючи стійкому розвитку туризму.
Вплив цифровізації	Цифровізація оптимізує бізнес-процеси та покращує обслуговування гостей.
Взаємодія з місцевими громадами	Створюють робочі місця та підтримують місцевий бізнес, зміцнюючи громади.
Інновації та майбутні тенденції	Використання інновацій для підвищення конкурентоспроможності та задоволення потреб гостей.
Виклики пандемії COVID-19	Адаптація до нових умов безпеки та впровадження безконтактних технологій.
Роль після пандемії	Розвиток нових регіональних продуктів та підтримка місцевого туризму.
Цифрові платформи та онлайн-букінг	Співпраця з онлайн-платформами для збільшення видимості та залучення гостей.
Персоналізація обслуговування	Використання даних для персоналізації пропозицій та підвищення задоволеності гостей.
Навчання та розвиток персоналу	Інвестиції в навчання персоналу для підвищення якості обслуговування.
Big Data та аналітика	Застосування аналітики для оптимізації управління та прийняття обґрунтованих рішень.
Соціальна відповідальність	Підтримка місцевих ініціатив та проєктів, спрямованих на покращення життя громад.

Заклади розміщення відіграють центральну роль у індустрії гостинності, пропонуючи широкий спектр послуг для задоволення потреб подорожуючих. Вони варіюються від розкішних п'ятизіркових готелів до бюджетних хостелів, включаючи апартаменти, гостьові будинки та мотелі. Кожен тип закладу відповідає певним вимогам і очікуванням гостей, забезпечуючи комфорт, безпеку та необхідні умови для відпочинку чи роботи. Основні функції закладів розміщення включають надання місця для ночівлі, харчування, дозвілля, а також додаткові послуги, такі як конференц-зали, спортзали та спа-центри, що робить їх незамінними для комплексного обслуговування гостей [49].

Заклади розміщення мають значний вплив на економіку регіону чи країни, стимулюючи розвиток місцевої інфраструктури та створюючи численні робочі місця. Готелі, мотелі та інші види проживання залучають значні інвестиції, сприяючи будівництву нових об'єктів та оновленню існуючих. Крім того, розвиток готельного бізнесу позитивно впливає на суміжні галузі, такі як транспорт, харчова промисловість, роздрібна торгівля та розваги. Заклади розміщення також генерують податкові надходження до місцевих і національних бюджетів, сприяючи економічній стабільності та розвитку регіонів.

Заклади розміщення сприяють культурному обміну та взаєморозумінню між народами. Вони слугують місцем зустрічі різних культур, де гості можуть ознайомитися з традиціями, звичаями та кухнею приймаючої країни. Готелі та інші типи проживання часто організують культурні заходи, екскурсії та майстер-класи, що дозволяє гостям глибше зануритися в місцеву культуру. Крім того, заклади розміщення можуть сприяти збереженню культурної спадщини, надаючи можливість проживання в історичних будівлях або пропонуючи автентичний культурний досвід [2]. Такий підхід збагачує туристичний продукт та допомагає зберегти унікальну ідентичність регіону.

Заклади розміщення мають важливе значення для стійкого розвитку туризму, оскільки вони можуть впроваджувати екологічно дружні практики та сприяти збереженню природних ресурсів. Сучасні тенденції у готельному бізнесі включають використання енергоефективних технологій, зменшення відходів,

збереження водних ресурсів та впровадження програм повторного використання матеріалів. Екологічно свідомі гості все частіше віддають перевагу готелям, які дотримуються принципів стійкого розвитку, що стимулює заклади розміщення до впровадження «зелених» ініціатив [41]. Таким чином, заклади розміщення не лише підвищують свою конкурентоспроможність, але й сприяють охороні навколишнього середовища.

Цифровізація суттєво змінює функціонування закладів розміщення, відкриваючи нові можливості для покращення обслуговування гостей та оптимізації бізнес-процесів. Впровадження сучасних технологій, таких як онлайн-бронювання, системи управління готелями, мобільні додатки для гостей та автоматизація обслуговування, дозволяє підвищити ефективність роботи закладів розміщення та забезпечити високий рівень комфорту для гостей. Крім того, використання аналітики даних допомагає готелям краще розуміти потреби та вподобання гостей, що дозволяє розробляти персоналізовані пропозиції та підвищувати рівень задоволеності гостей. Цифрові технології також сприяють покращенню маркетингових стратегій, залучаючи нових гостей через соціальні мережі та онлайн-рекламу [14].

Заклади розміщення відіграють важливу роль у розвитку місцевих громад, сприяючи економічному зростанню та покращенню якості життя населення. Вони створюють робочі місця для місцевих мешканців, забезпечуючи стабільний дохід та професійний розвиток. Крім того, готелі та інші заклади розміщення часто співпрацюють з місцевими постачальниками товарів і послуг, що сприяє розвитку місцевого бізнесу та підтримує економіку регіону. Організація спільних заходів, фестивалів та культурних подій також зміцнює зв'язки між гостинністю та місцевою громадою, підвищуючи соціальну згуртованість та сприяючи культурному обміну. Такий підхід робить заклади розміщення важливими учасниками соціально-економічного розвитку регіонів.

Інновації відіграють ключову роль у розвитку закладів розміщення, забезпечуючи їм конкурентні переваги та задовольняючи зростаючі вимоги сучасних гостей. Останні тенденції включають впровадження інтелектуальних

технологій, таких як розумні кімнати з голосовими асистентами, автоматизовані системи управління освітленням та кліматом, а також інтеграція штучного інтелекту для аналізу та прогнозування потреб гостей. Віртуальна та доповнена реальність дозволяють створювати унікальні враження для гостей, надаючи можливість попереднього огляду номерів чи віртуальних екскурсій. У майбутньому очікується подальше поширення таких технологій, що дозволить закладам розміщення ще більш гнучко реагувати на зміни ринку та потреби гостей [32].

Пандемія COVID-19 суттєво вплинула на індустрію гостинності, зокрема на заклади розміщення, змусивши їх адаптуватися до нових умов та вимог безпеки. Заклади розміщення впроваджують суворі гігієнічні протоколи, безконтактні технології для реєстрації та обслуговування гостей, а також розробляють нові стратегії для залучення гостей. Незважаючи на виклики, пандемія також відкрила нові можливості для інновацій та покращення послуг. Наприклад, зростає попит на приватні апартаменти та вілли, що забезпечують більше простору та приватності, а також на готелі, які пропонують спеціальні умови для віддаленої роботи. Пандемія також підкреслила важливість гнучкості та адаптивності бізнес-моделей закладів розміщення.

Після пандемії COVID-19 заклади розміщення матимуть ключову роль у відновленні гостинності. Вони будуть не лише місцем для відпочинку та проживання, але й активними учасниками у створенні нових продуктів і послуг гостинності, що відповідають зміненим потребам та очікуванням гостей. Заклади розміщення можуть стати центрами відновлювального туризму, пропонуючи програми для оздоровлення, медитації та реабілітації після стресових періодів. Крім того, зростатиме попит на унікальні та автентичні враження, що стимулює розвиток місцевого туризму та підтримку культурної спадщини. Відновлення міжнародних туристичних потоків вимагатиме також зміцнення співпраці між країнами для забезпечення безпечного та стійкого туризму [28].

Сучасні заклади розміщення активно співпрацюють з цифровими платформами та сервісами онлайн-букінгу, такими як Booking.com, Airbnb,

Expedia та інші. Такі платформи значно спрощують процес бронювання для гостей, забезпечуючи зручний доступ до великої кількості варіантів проживання. Вони також пропонують відгуки гостей, що дозволяє потенційним гостям зробити обґрунтований вибір. Для закладів розміщення співпраця з онлайн-платформами є важливим маркетинговим інструментом, що допомагає збільшити видимість та залучити більше гостей. Використання таких платформ дозволяє готелям ефективніше керувати бронюваннями, ціноутворенням та забезпечувати високу заповнюваність номерів протягом року.

Персоналізація обслуговування стає все більш важливим аспектом роботи закладів розміщення, оскільки сучасні гості очікують індивідуального підходу та унікальних вражень. Використання даних про вподобання та поведінку гостей дозволяє готелям створювати персоналізовані пропозиції та послуги. Наприклад, можна пропонувати спеціальні пакети для відпочинку сімей з дітьми, романтичні вікенди для пар або бізнес-послуги для ділових мандрівників. Автоматизовані системи управління дозволяють збирати та аналізувати інформацію про гостей, щоб забезпечити максимально комфортне та зручне перебування, що може включати індивідуальні налаштування в номері, спеціальні меню в ресторані або організацію екскурсій відповідно до інтересів гостей [41].

Висока якість обслуговування в закладах розміщення багато в чому залежить від професійної підготовки та мотивації персоналу. Сучасні готелі та інші заклади активно інвестують у навчання своїх співробітників, забезпечуючи їм можливість для професійного розвитку та підвищення кваліфікації. Навчальні програми можуть включати тренінги з гостинності, мовні курси, навчання новим технологіям та методам обслуговування. Крім того, заклади розміщення прагнуть створити сприятливу робочу атмосферу, що сприяє утриманню талановитих працівників та підвищенню їхньої мотивації. Висококваліфікований та мотивований персонал здатний забезпечити високий рівень обслуговування, що позитивно впливає на задоволення гостей та репутацію закладу.

Застосування Big Data та аналітики відкриває нові можливості для оптимізації управління закладами розміщення. Сучасні готелі використовують великі обсяги даних для аналізу тенденцій попиту, поведінки гостей та ефективності бізнес-процесів. Це дозволяє приймати обґрунтовані рішення щодо ціноутворення, маркетингових стратегій та управління ресурсами. Наприклад, аналіз даних може допомогти виявити найбільш популярні періоди бронювання, визначити переваги гостей та розробити спеціальні пропозиції для різних сегментів ринку. Використання аналітики також дозволяє оптимізувати витрати на маркетинг, підвищуючи ефективність рекламних кампаній та залучаючи більше гостей [22].

Заклади розміщення, які активно підтримують місцеві громади та дотримуються принципів соціальної відповідальності, отримують додаткові переваги як для свого бізнесу, так і для суспільства. Це може включати співпрацю з місцевими постачальниками, організацію соціальних проєктів та ініціатив, спрямованих на покращення життя місцевих мешканців. Наприклад, готелі можуть підтримувати місцеві школи, лікарні або екологічні проєкти. Такі дії не тільки сприяють розвитку регіону, але й покращують імідж закладу, залучаючи гостей, які цінують соціально відповідальний бізнес. Участь у місцевих ініціативах сприяє зміцненню зв'язків між закладами розміщення та громадою, створюючи сприятливе середовище для розвитку туризму.

Розвиток закладів розміщення є невід'ємною складовою успішного функціонування індустрії гостинності регіону. Вони не лише задовольняють потреби гостей у житлі та послугах, але й сприяють економічному зростанню, створенню робочих місць і підтримці місцевих підприємств. Заклади розміщення також відіграють важливу роль у культурному обміні та збереженні місцевих традицій. Високий рівень розвитку і якість обслуговування в цих закладах підвищують привабливість регіону для гостей, що в свою чергу сприяє його конкурентоспроможності на національному та міжнародному ринку.

1.2. Фактори впливу на розвиток закладів розміщення в регіоні.

Актуальність вивчення факторів впливу на розвиток закладів розміщення в регіоні обумовлена значною роллю, яку вони відіграють у формуванні конкурентоспроможної індустрії гостинності. Заклади розміщення є ключовими елементами інфраструктури, які забезпечують не тільки базові потреби гостей у житлі, але й створюють умови для комфортного і безпечного перебування. Вони впливають на загальне враження від подорожі, формують імідж регіону та визначають його привабливість для відвідувачів. У сучасних умовах глобалізації та зростаючої конкуренції на ринку послуг гостинності, дослідження факторів, які сприяють або заважають розвитку закладів розміщення, є надзвичайно важливим для забезпечення стійкого економічного зростання індустрії гостинності регіону [11].

Фактори впливу на розвиток закладів розміщення можуть бути різноманітними і включають економічні, соціальні, політичні, екологічні та технологічні аспекти. Розуміння цих факторів дозволяє розробляти ефективні стратегії для покращення якості обслуговування, підвищення конкурентоспроможності та залучення інвестицій у інфраструктуру. Наприклад, економічні фактори, такі як рівень інвестицій, податкові пільги та доступність фінансування, безпосередньо впливають на можливість створення і розвитку нових закладів розміщення. Соціальні та культурні фактори визначають потреби та вподобання гостей, що важливо враховувати при плануванні та управлінні цими закладами. Вивчення факторів впливу є необхідним для розробки комплексного підходу до розвитку індустрії гостинності, що сприятиме підвищенню якості життя місцевого населення і економічній стабільності регіону.

Систематизація основних груп факторів впливу на стан та розвиток закладів розміщення в регіоні та їх найбільш поширені типи представлено в таблиці 1.2.

Систематизація факторів впливу на розвиток закладів розміщення в регіоні

Групи факторів	Типи факторів
Економічні фактори	- Рівень інвестицій
	- Податкові пільги
	- Доступність фінансування
	- Загальний економічний стан регіону
Соціальні та культурні фактори	- Потреби та вподобання гостей
	- Демографічні зміни
	- Культурні традиції та звичаї
Політичні та правові фактори	- Державна політика в сфері туризму
	- Правове регулювання
	- Безпека та стабільність
Екологічні фактори	- Природні ресурси
	- Екологічні стандарти
	- Стійкий розвиток
Технологічні фактори	- Цифровізація
	- Інновації
	- Інфраструктура зв'язку

Економічні фактори відіграють ключову роль у розвитку закладів розміщення, визначаючи їхню фінансову стійкість та здатність залучати інвестиції. Рівень інвестицій безпосередньо впливає на можливість будівництва нових закладів та модернізації існуючих. Податкові пільги та державні програми стимулювання можуть значно знизити витрати для підприємців, заохочуючи їх вкладати кошти у розвиток інфраструктури. Доступність фінансування через кредити та інші фінансові інструменти є критично важливою для забезпечення безперервного розвитку. Загальний економічний стан регіону також впливає на попит на послуги гостинності, адже рівень доходів населення визначає їхню купівельну спроможність [24].

Соціальні та культурні фактори охоплюють аспекти, пов'язані з поведінкою та вподобаннями гостей, а також з демографічними змінами. Розуміння потреб та вподобань споживачів дозволяє закладам розміщення надавати послуги, які відповідають очікуванням гостей, забезпечуючи їх задоволення та лояльність. Демографічні зміни, такі як старіння населення або зміни в міграційних потоках, можуть впливати на структуру попиту. Культурні

традиції та звичаї регіону також грають важливу роль, оскільки гості часто прагнуть зануритися в автентичну атмосферу місця, що відвідують.

Політичні та правові фактори визначають регуляторне середовище, в якому функціонують заклади розміщення. Державна політика в сфері туризму, що включає національні та регіональні стратегії, може створювати сприятливі умови для розвитку індустрії гостинності. Правове регулювання, зокрема норми та стандарти, що регулюють діяльність закладів розміщення, впливає на їхню здатність надавати якісні послуги. Політична стабільність та рівень безпеки є важливими факторами, що впливають на привабливість регіону для гостей, оскільки вони прагнуть відпочивати в безпечних і стабільних умовах [31].

Екологічні фактори стосуються впливу природного середовища на розвиток закладів розміщення та їх впливу на навколишнє середовище. Природні ресурси, такі як чисте повітря, вода та мальовничі ландшафти, є важливими елементами, які приваблюють гостей. Впровадження екологічних стандартів та стійких практик є необхідним для збереження цих ресурсів і забезпечення довгострокової привабливості регіону. Заклади розміщення, які дотримуються принципів стійкого розвитку, можуть залучати екологічно свідомих гостей та підвищувати свою конкурентоспроможність.

Технологічний прогрес значно впливає на функціонування закладів розміщення, відкриваючи нові можливості для покращення обслуговування гостей та оптимізації бізнес-процесів. Цифровізація, включаючи використання онлайн-бронювання, мобільних додатків та систем управління, дозволяє підвищити ефективність роботи закладів та забезпечити високий рівень комфорту для гостей. Інновації, такі як інтелектуальні системи управління та автоматизація, сприяють покращенню якості послуг і зменшенню операційних витрат. Інфраструктура зв'язку, зокрема доступність високошвидкісного інтернету, є критично важливою для сучасних гостей які очікують безперебійного доступу до інформації та комунікаційних засобів.

Війна суттєво впливає на економічні фактори розвитку закладів розміщення. В умовах конфлікту значно зменшується рівень інвестицій, оскільки

інвестори уникають ризикованих регіонів. Податкові пільги можуть бути скорочені або спрямовані на підтримку інших секторів, таких як оборона та безпека. Доступність фінансування стає обмеженою, оскільки банки та інші фінансові установи також стають обережними в умовах нестабільності. Загальний економічний стан регіону погіршується через руйнування інфраструктури, втрату робочих місць та зниження купівельної спроможності населення.

Війна значно змінює соціальні та культурні фактори, що впливають на розвиток закладів розміщення. Потреби та вподобання гостей змінюються, оскільки багато хто уникає відвідування небезпечних зон. Демографічні зміни стають більш відчутними через вимушену міграцію, внутрішнє переміщення населення та зміну вікової структури. Культурні заходи можуть бути скасовані або обмежені, що впливає на привабливість регіону для гостей. Місцеві жителі та гості можуть відчувати підвищений рівень стресу та тривоги, що також впливає на попит на послуги гостинності.

Політична ситуація в умовах війни значно ускладнює розвиток закладів розміщення. Державна політика часто спрямована на підтримку безпеки та військових зусиль, а не на розвиток гостинності. Правове регулювання може змінюватися, включаючи нові обмеження та правила, що стосуються безпеки та діяльності закладів розміщення. Рівень безпеки значно знижується, що відлякує гостей та зменшує кількість відвідувачів. Військові дії також можуть призвести до руйнування інфраструктури та майна, що ускладнює відновлення об'єктів відвідування [6].

Війна негативно впливає на екологічні фактори, що стосуються розвитку закладів розміщення. Руйнація інфраструктури та бойові дії можуть призвести до забруднення навколишнього середовища, знищення природних ресурсів та погіршення якості повітря і води. Впровадження екологічних стандартів стає складнішим через пріоритетність інших, більш нагальних потреб. Заклади розміщення можуть зіткнутися з труднощами у підтримці стійких практик через обмежені ресурси та пошкодження.

Технологічний розвиток також страждає в умовах війни. Доступ до високошвидкісного інтернету та інших комунікаційних технологій може бути обмежений через пошкодження інфраструктури. Впровадження інновацій та нових технологій уповільнюється, оскільки ресурси спрямовуються на інші критичні потреби. Цифровізація може продовжуватися, але з обмеженими можливостями через нестабільність та ризики для безпеки. Попри ці виклики, заклади розміщення можуть адаптуватися, використовуючи доступні технології для забезпечення безпеки та ефективності своїх операцій.

Економічні фактори в умовах війни зазнають значних змін, що суттєво впливає на розвиток закладів розміщення. Інвестори стають більш обережними, а рівень інвестицій скорочується, що ускладнює фінансування нових проектів та модернізацію існуючих об'єктів. Податкові пільги можуть бути скорочені або скасовані, оскільки уряд спрямовує ресурси на забезпечення безпеки та відновлення зруйнованої інфраструктури. Доступність фінансування через банки та інші фінансові установи знижується, оскільки вони також відчують ризики та нестабільність. Загальний економічний стан регіону погіршується через руйнування інфраструктури, втрату робочих місць та зниження купівельної спроможності населення, що негативно впливає на попит на послуги гостинності [23].

Соціальні та культурні фактори в умовах війни також зазнають значних змін. Потреби та вподобання гостей змінюються через підвищену небезпеку, і багато хто уникає відвідування регіонів, де відбуваються бойові дії. Демографічні зміни стають більш відчутними через вимушену міграцію, внутрішнє переміщення населення та зміни у віковій структурі. Культурні заходи можуть бути скасовані або обмежені, що впливає на привабливість регіону для гостей. Місцеві жителі та гості можуть відчувати підвищений рівень стресу та тривоги, що також впливає на попит на послуги гостинності. Війна змінює соціальну структуру регіону, що потребує адаптації закладів розміщення до нових реалій.

Політичні та правові умови в умовах війни значно ускладнюють розвиток закладів розміщення. Державна політика в цей час зазвичай фокусується на забезпеченні безпеки та військових потреб, що зменшує увагу до розвитку туризму. Правове регулювання може зазнати змін, включаючи введення нових обмежень та правил, спрямованих на підвищення безпеки та захист громадян. Політична нестабільність та зниження рівня безпеки призводять до зменшення кількості гостей, що негативно впливає на діяльність закладів розміщення. Військові дії також можуть призвести до руйнування інфраструктури та майна, що ускладнює відновлення та нормальне функціонування об'єктів відвідування.

Війна має значний негативний вплив на екологічні фактори, що стосуються розвитку закладів розміщення. Бойові дії можуть призвести до значного забруднення навколишнього середовища, знищення природних ресурсів та погіршення якості повітря і води. Впровадження екологічних стандартів стає складнішим через пріоритетність інших, більш нагальних потреб. Заклади розміщення можуть зіткнутися з труднощами у підтримці стійких практик через обмежені ресурси та пошкодження. Відновлення екологічної рівноваги після завершення конфлікту потребує значних зусиль та ресурсів.

Технологічний розвиток в умовах війни також зазнає серйозних випробувань. Інфраструктура зв'язку, включаючи високошвидкісний інтернет та інші комунікаційні технології, може бути пошкоджена, що обмежує можливості закладів розміщення. Впровадження інновацій та нових технологій уповільнюється, оскільки ресурси спрямовуються на інші критичні потреби. Цифровізація може продовжуватися, але з обмеженими можливостями через нестабільність та ризики для безпеки. Незважаючи на ці виклики, заклади розміщення можуть адаптуватися, використовуючи доступні технології для забезпечення безпеки та ефективності своїх операцій. Важливо також відзначити, що після завершення конфлікту технологічна модернізація може стати ключовим фактором у відновленні індустрії гостинності.

1.3. Світовий досвід та вітчизняна практика розвитку закладів розміщення.

Світовий досвід розвитку закладів розміщення свідчить про різноманітність підходів і стратегій, які використовуються для створення конкурентоспроможної індустрії гостинності. Країни з розвиненою інфраструктурою, такі як США, Франція, Італія та Японія, демонструють високу якість обслуговування, впровадження інноваційних технологій і стійких практик. Важливу роль у їхньому успіху відіграють інвестиції у розвиток готелів, курортів та інших закладів розміщення, а також ефективне державне регулювання та підтримка. Такі країни постійно працюють над покращенням свого продукту гостинності, орієнтуючись на змінювані потреби та вподобання мандрівників [12].

Вітчизняна практика розвитку закладів розміщення в Україні має свої особливості та виклики. Незважаючи на значний потенціал, українська індустрія гостинності стикається з проблемами, такими як нестача інвестицій, недостатньо розвинена інфраструктура та політична нестабільність. Однак, останніми роками спостерігається позитивна динаміка у цьому напрямку. Відбувається модернізація існуючих закладів розміщення, будуються нові готелі та курорти, впроваджуються міжнародні стандарти якості обслуговування. Важливим аспектом розвитку є також підготовка кваліфікованих кадрів для сфери гостинності, що сприяє підвищенню рівня обслуговування гостей.

Порівняння світового досвіду та вітчизняної практики дозволяє виявити найкращі підходи та стратегії, які можуть бути адаптовані для українських реалій. Важливою складовою успішного розвитку є впровадження інноваційних технологій, таких як цифрові платформи для бронювання, мобільні додатки для гостей та системи управління готелями. Крім того, значну увагу слід приділяти сталому розвитку, враховуючи екологічні аспекти та впровадження «зелених» практик. Співпраця з міжнародними організаціями та участь у глобальних туристичних мережах може стати важливим кроком для покращення української

індустрії гостинності. Аналіз світового досвіду і його адаптація до місцевих умов дозволить Україні розвивати конкурентоспроможну та привабливу інфраструктуру [32].

Досвід провідних країн в розвитку закладів розміщення представлено в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Досвід провідних країн в розвитку закладів розміщення [12]

Країна	Особливості розвитку закладів розміщення
США	- Високий рівень стандартизації послуг
	- Впровадження новітніх технологій (мобільні додатки, системи управління)
	- Широкий спектр закладів (від розкішних готелів до бюджетних мотелів)
	- Розвиток курортних зон з комплексними послугами для відпочинку та оздоровлення
Франція	- Готелі у історичних будівлях
	- Висока культура обслуговування
	- Популярність гостьових будинків та апарт-готелів
	- Гастрономічна складова туристичного досвіду
Японія	- Висока якість обслуговування та інноваційні підходи
	- Рьокани – традиційні японські готелі
	- Використання роботів та інтелектуальних систем управління номерами
Туреччина	- Концепція «все включено» у курортних готелях
	- Традиційні хамами (турецькі бані) як частина готельних послуг
	- Розвиток бутик-готелів, які поєднують автентичність і сучасні зручності
Об'єднані Арабські Емірати	- Розкішні готелі з винятковим рівнем комфорту
	- Активні інвестиції у розвиток інфраструктури
	- Впровадження інноваційних рішень та технологій
	- Використання відновлюваних джерел енергії та екологічно дружніх технологій у будівництві та управлінні готелями

США є одним з лідерів у сфері індустрії гостинності завдяки розвиненій інфраструктурі та впровадженню інноваційних технологій. У цій країні існує широкий спектр закладів розміщення, від розкішних готелів до бюджетних мотелів. Особливою рисою американських готелів є високий рівень стандартизації послуг та орієнтація на комфорт гостей. Впровадження новітніх технологій, таких як мобільні додатки для реєстрації та управління перебуванням, робить перебування гостей максимально зручним. Крім того, велика увага приділяється розвитку курортних зон, які пропонують комплексні послуги для відпочинку та оздоровлення.

Франція, будучи однією з найпопулярніших туристичних дестинацій світу, має унікальні підходи до розвитку закладів розміщення. Французькі готелі часто розташовані у історичних будівлях, що додає їм особливого шарму. Важливим аспектом є також висока культура обслуговування, яка робить перебування гостей незабутнім. Крім традиційних готелів, у Франції популярні гостьові будинки та апарт-готелі, які пропонують більше приватності та домашнього затишку. Французькі заклади розміщення відомі своєю гастрономією, що є важливою складовою туристичного досвіду.

Японія відома своєю високою якістю обслуговування та інноваційними підходами до гостинності. У цій країні розвинена мережа як традиційних, так і сучасних готелів. Особливо популярні рьокани – традиційні японські готелі, які пропонують гостям занурення у місцеву культуру, включаючи традиційні страви та оздоровчі процедури в онсенах (гарячих джерелах). Японські готелі також славляться своєю високою технологічністю: наприклад, багато з них використовують роботів для обслуговування гостей і забезпечують інтелектуальні системи управління номерами.

Туреччина є одним з провідних центрів світового туризму завдяки своїм багатим історичним і культурним ресурсам. Турецькі заклади розміщення відомі своїм широким спектром послуг та високим рівнем комфорту. Курортні готелі на узбережжі пропонують концепцію «все включено», що приваблює велику кількість гостей з усього світу. Туреччина також славиться своїми традиційними хамамами (турецькими банями), які є невід'ємною частиною багатьох готелів. Крім того, в країні активно розвиваються бутик-готелі, які поєднують автентичність і сучасні зручності.

Об'єднані Арабські Емірати (ОАЕ) відомі своїми розкішними готелями та високими стандартами обслуговування. У Дубаї та Абу-Дабі розташовані деякі з найвідоміших і найрозкішніших готелів світу, які пропонують винятковий рівень комфорту та ексклюзивні послуги. ОАЕ активно інвестують у розвиток інфраструктури, впроваджуючи інноваційні рішення та технології. Важливим аспектом є також стійкий розвиток, що включає використання відновлюваних

джерел енергії та екологічно дружніх технологій у будівництві та управлінні готелями [44].

Таким чином, розвиток закладів розміщення у різних країнах демонструє широкий спектр підходів та стратегій, які враховують місцеві особливості, потреби гостей та глобальні тенденції. США виділяються високим рівнем стандартизації послуг і впровадженням новітніх технологій, що робить їх лідерами у сфері гостинності. Франція приваблює гостей історичними будівлями, високою культурою обслуговування та гастрономічними враженнями, що додає автентичності до їхніх готелів і апартаментів. Японія славиться своєю високою якістю обслуговування та інноваційними підходами, включаючи використання роботів та інтелектуальних систем управління. Рьокани, традиційні японські готелі, пропонують унікальний культурний досвід, який приваблює багатьох гостей. Туреччина відома своєю концепцією «все включено», традиційними хамамами та розвитком бутик-готелів, що поєднують сучасні зручності з автентичністю. ОАЕ виділяються розкішними готелями з винятковим рівнем комфорту, активними інвестиціями у інфраструктуру та впровадженням інноваційних рішень. Важливим аспектом є також стійкий розвиток, що включає використання відновлюваних джерел енергії та екологічно дружніх технологій.

Досвід цих країн показує, що успішний розвиток закладів розміщення залежить від здатності адаптуватися до змінюваних потреб гостей, впроваджувати нові технології та підтримувати високі стандарти обслуговування. Україна, враховуючи світовий досвід, може розробляти свої стратегії, які допоможуть їй стати конкурентоспроможною на міжнародному ринку гостинності.

Вітчизняна практика розвитку закладів розміщення в Україні має свої унікальні особливості та виклики, що зумовлені історичними, економічними та соціальними умовами. Незважаючи на значний потенціал гостинності, українська індустрія гостинності стикається з проблемами, такими як недостатньо розвинена інфраструктура, обмеженість інвестицій та політична

нестабільність. Проте останніми роками спостерігається позитивна динаміка у цьому напрямку. Значні зусилля спрямовуються на модернізацію існуючих закладів розміщення та будівництво нових, що відповідають міжнародним стандартам. Одним з ключових аспектів розвитку є впровадження сучасних технологій та підвищення якості обслуговування. Вітчизняні заклади розміщення активно інтегрують цифрові платформи для бронювання, мобільні додатки та системи управління готелями, що дозволяє підвищити ефективність роботи та забезпечити високий рівень комфорту для гостей. Важливою складовою є також підготовка кваліфікованих кадрів, які здатні забезпечити європейський рівень обслуговування і гостинності [47].

Розвиток закладів розміщення в Україні також підтримується державними програмами та ініціативами, спрямованими на стимулювання туризму. Важливу роль у цьому процесі відіграє співпраця з міжнародними організаціями та участь у глобальних туристичних мережах, що дозволяє переймати найкращі практики та впроваджувати інновації. Порівняння вітчизняної практики з світовим досвідом дає змогу виявити найбільш ефективні підходи до розвитку індустрії гостинності, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності України на міжнародному ринку гостинності. Розвиток закладів розміщення в Україні має значний потенціал завдяки багатій культурній спадщині, природним ресурсам та стратегічному розташуванню країни. Проте цей сектор стикається з певними викликами, які вимагають комплексного підходу та інноваційних рішень. Перш за все, недоліки інфраструктури, включаючи недостатньо розвинені транспортні мережі та обмежену кількість сучасних готелів, впливають на загальний рівень привабливості для гостей. Щоб подолати ці проблеми, український уряд та приватні інвестори повинні зосередитися на модернізації та розширенні інфраструктури, що забезпечить комфортне та безпечне перебування гостей [5].

Одним із важливих аспектів розвитку закладів розміщення в Україні є впровадження сучасних технологій. Інтеграція цифрових платформ для бронювання, мобільних додатків та автоматизованих систем управління готелями дозволяє підвищити ефективність роботи закладів та забезпечити

високий рівень обслуговування. Використання таких технологій також сприяє кращій взаємодії з гостями, надаючи їм можливість швидко та зручно бронювати номери, отримувати інформацію про послуги та залишати відгуки. Такий підхід, у свою чергу, підвищує задоволеність гостей та їхню лояльність.

Крім технологічного розвитку, важливою складовою успішної роботи закладів розміщення є підготовка кваліфікованих кадрів. В Україні існує потреба в спеціалістах, які володіють сучасними знаннями та навичками у сфері гостинності. Навчальні заклади та курси з підготовки кадрів для індустрії гостинності повинні постійно оновлювати свої програми, враховуючи міжнародний досвід та новітні тенденції, що дозволить забезпечити високий рівень обслуговування, що відповідає європейським стандартам.

Важливу роль у розвитку закладів розміщення відіграє співпраця з міжнародними організаціями та участь у глобальних туристичних мережах. Така співпраця дозволяє переймати найкращі практики, отримувати доступ до нових ринків та залучати іноземних гостей. Державні програми та ініціативи, спрямовані на підтримку туризму, також мають значення. Наприклад, державне фінансування проектів з розвитку інфраструктури, рекламні кампанії для популяризації України як туристичної дестинації та спрощення візових процедур можуть стимулювати зростання туристичних потоків. Окрему увагу слід приділити стійкому розвитку закладів розміщення. Впровадження екологічно дружніх практик, таких як використання відновлюваних джерел енергії, зменшення споживання води та енергії, управління відходами та підтримка місцевих громад, сприяє збереженню природних ресурсів та підвищує привабливість закладів для екологічно свідомих гостей [37]. Зазначене також допомагає створити позитивний імідж України на міжнародному ринку гостинності.

Отже, розвиток закладів розміщення в Україні потребує комплексного підходу, який включає модернізацію інфраструктури, впровадження сучасних технологій, підготовку кваліфікованих кадрів, співпрацю з міжнародними організаціями та дотримання принципів стійкого розвитку. Лише за умови

систематичної роботи у всіх цих напрямках можна забезпечити конкурентоспроможність української індустрії гостинності та зробити її привабливою для туристів з усього світу.

Війна в Україні значно вплинула на розвиток закладів розміщення, створивши нові виклики та вимоги до індустрії гостинності. З одного боку, багато об'єктів інфраструктури зазнали руйнувань або перебувають у зонах активних бойових дій, що унеможлиблює їхнє нормальне функціонування. З іншого боку, виникає потреба у створенні нових закладів розміщення для внутрішньо переміщених осіб, які втратили своє житло. Зазначене ставить перед владою та бізнесом завдання швидкої адаптації та відновлення існуючих закладів, а також будівництва нових об'єктів для забезпечення житлових потреб населення. Одним з основних напрямків розвитку закладів розміщення в умовах війни є впровадження технологій, які забезпечують безпеку та комфорт гостей [45]. Використання систем відеоспостереження, безконтактного обслуговування та цифрових платформ для управління закладами дозволяє мінімізувати ризики та забезпечити ефективне обслуговування в умовах нестабільності. Крім того, важливо впроваджувати системи раннього попередження та плани евакуації для забезпечення безпеки гостей у випадку загрози.

Питання підготовки кадрів також набуває особливої актуальності в умовах війни. Важливо забезпечити навчання персоналу не лише стандартам обслуговування, але й діям у кризових ситуаціях. Підготовка працівників закладів розміщення до роботи в умовах підвищеної небезпеки, навчання наданню першої медичної допомоги та взаємодії з правоохоронними органами стає необхідною умовою для підтримання високого рівня обслуговування. Важливу роль у підтримці та відновленні закладів розміщення відіграє міжнародна співпраця. Україна отримує значну підтримку від міжнародних організацій та партнерів, які надають фінансову, технічну та гуманітарну допомогу. Співпраця з міжнародними туристичними мережами та організаціями дозволяє переймати досвід управління закладами в умовах кризи, впроваджувати нові технології та стандарти безпеки. Також важливо продовжувати

інформаційну кампанію про Україну як туристичну дестинацію, щоб підтримати інтерес гостей після завершення війни.

Стійкий розвиток залишається ключовим принципом для відновлення закладів розміщення. Впровадження екологічних стандартів у будівництво та управління новими об'єктами допоможе зберегти природні ресурси та забезпечити довгострокову привабливість регіонів. Війна підкреслила важливість підтримки місцевих громад, тому соціально відповідальний бізнес має стати основою для відновлення індустрії гостинності, що включає не лише екологічні ініціативи, але й програми підтримки місцевого населення та залучення до роботи у нових закладах розміщення.

Таким чином, розвиток закладів розміщення в Україні в умовах війни потребує особливого підходу, який враховує безпекові, технологічні, кадрові та екологічні аспекти. Швидка адаптація до нових умов, підтримка міжнародних партнерів та дотримання принципів стійкого розвитку допоможуть забезпечити ефективне відновлення індустрії гостинності та підготувати її до післявоєнного відродження.

Розвиток закладів розміщення в Україні в умовах війни стикається з численними викликами, включаючи руйнування інфраструктури, необхідність забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб та підвищені вимоги до безпеки. Однак, впровадження сучасних технологій, підготовка кадрів до кризових ситуацій, активна міжнародна співпраця та дотримання принципів стійкого розвитку допомагають адаптуватися до нових умов і підтримувати індустрію гостинності. Такі заходи сприяють забезпеченню безпеки, підвищенню якості обслуговування та створенню основи для післявоєнного відродження індустрії гостинності України.

РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ РОЗМІЩЕННЯ В ТРАНСКОРДОННИХ РЕГІОНАХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

2.1. Факторний аналіз умов розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України.

Діагностика стану та перспектив розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України є надзвичайно актуальною темою в умовах сучасних соціально-економічних викликів. Західна Україна, маючи спільні кордони з Європейським Союзом, відіграє важливу роль у розвитку міжнародного туризму та економічних зв'язків. Такий підхід створює унікальні можливості для залучення гостей і інвесторів, що потребує детального аналізу поточного стану закладів розміщення, виявлення існуючих проблем і визначення перспектив їхнього розвитку [22].

Проведення діагностики стану закладів розміщення дозволяє оцінити їхню готовність до прийому гостей, якість наданих послуг та відповідність міжнародним стандартам, що включає аналіз матеріально-технічної бази, рівня обслуговування, маркетингової стратегії та фінансової стійкості. Такий підхід допоможе виявити сильні та слабкі сторони індустрії гостинності в регіоні, що є основою для розробки ефективних стратегій розвитку.

Перспективи розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України також залежать від ряду факторів, таких як інвестиційний клімат, підтримка з боку держави, інноваційні підходи та співпраця з міжнародними партнерами. Аналіз цих факторів дозволить визначити найбільш перспективні напрямки розвитку, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності регіону на міжнародному ринку гостинності. У результаті, це сприятиме економічному зростанню, створенню нових робочих місць та покращенню якості життя місцевого населення.

Факторний аналіз умов розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України є важливим напрямком дослідження, що дозволяє

виявити ключові елементи, які впливають на розвиток індустрії гостинності у цьому стратегічно важливому регіоні. Західна Україна, розташована на перетині кордонів з країнами Європейського Союзу, володіє значним потенціалом для розвитку міжнародного туризму та транскордонного співробітництва [37]. Розуміння факторів, які сприяють або, навпаки, перешкоджають розвитку закладів розміщення, є критично важливим для формування ефективних стратегій і політик у цій сфері.

Аналіз умов розвитку включає оцінку різноманітних факторів, таких як економічні, соціальні, політичні, екологічні та технологічні. Економічні фактори охоплюють інвестиційний клімат, рівень розвитку інфраструктури, фінансові можливості та доступ до ресурсів. Соціальні та культурні фактори включають демографічні характеристики, культурні традиції, рівень освіти та професійну підготовку кадрів. Політичні фактори охоплюють державну політику, регуляторне середовище та рівень безпеки. Екологічні фактори пов'язані з природними умовами та стійкими практиками, а технологічні – з впровадженням новітніх технологій і інновацій.

Проведення факторного аналізу дозволяє не лише ідентифікувати основні чинники, що впливають на розвиток закладів розміщення, але й розробити рекомендації для подолання існуючих перешкод та використання наявних можливостей. Такий підхід сприяє підвищенню конкурентоспроможності транскордонних регіонів Західної України, залученню інвестицій, покращенню якості послуг у сфері гостинності та забезпеченню сталого розвитку інфраструктури, що у свою чергу, сприятиме економічному зростанню та підвищенню якості життя місцевого населення [14].

Застосування PEST аналізу для оцінки умов розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України є надзвичайно доцільним і корисним інструментом. Цей метод дозволяє систематично вивчити зовнішні фактори, що впливають на індустрію гостинності, включаючи політичні, економічні, соціальні та технологічні аспекти. Політичні фактори визначають стабільність і підтримку з боку уряду, економічні фактори дають уявлення про

інвестиційний клімат та фінансові можливості, соціальні фактори розкривають демографічні та культурні особливості регіону, а технологічні фактори допомагають зрозуміти рівень впровадження новітніх технологій. Такий комплексний підхід забезпечує всебічний аналіз і сприяє розробці ефективних стратегій для розвитку закладів розміщення, підвищенню їх конкурентоспроможності та стійкості на ринку, що у свою чергу, сприяє економічному зростанню та поліпшенню якості послуг у сфері гостинності (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1

PEST аналіз умов розвитку закладів розміщення
в транскордонних регіонах Західної України

Фактори	Зміст факторів
Політичні фактори	- Державна політика в сфері туризму
	- Регуляторне середовище
	- Рівень безпеки
Економічні фактори	- Інвестиційний клімат
	- Рівень розвитку інфраструктури
	- Фінансові можливості
Соціальні фактори	- Демографічні характеристики
	- Культурні традиції та історична спадщина
	- Рівень освіти та професійної підготовки кадрів
Технологічні фактори	- Впровадження інноваційних технологій
	- Інфраструктура зв'язку
	- Цифровізація процесів

Політичні фактори мають значний вплив на розвиток закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України. Державна політика в сфері туризму є критично важливою, оскільки підтримка уряду через програми субсидій, грантів та податкових пільг може стимулювати розвиток інфраструктури. Регуляторне середовище, яке характеризується стабільністю та передбачуваністю, сприяє залученню інвестицій та спрощує процеси отримання дозволів і ліцензій. Високий рівень безпеки та політичної стабільності також є важливими факторами, які забезпечують захист гостей та сприяють зростанню туристичних потоків.

Економічні фактори включають інвестиційний клімат, рівень розвитку інфраструктури та фінансові можливості, які є ключовими для розвитку закладів розміщення. Сприятливий інвестиційний клімат дозволяє залучати внутрішні та зовнішні інвестиції, що сприяє будівництву та модернізації закладів. Розвинена транспортна інфраструктура, включаючи дороги, залізниці та аеропорти, забезпечує легкий доступ гостей до регіону, підвищуючи його привабливість. Доступність кредитів та інших фінансових ресурсів є необхідною для забезпечення безперервного розвитку індустрії гостинності та підвищення її конкурентоспроможності [13].

Соціальні фактори включають демографічні характеристики, культурні традиції та історичну спадщину, а також рівень освіти та професійної підготовки кадрів. Розуміння демографічних тенденцій допомагає адаптувати послуги закладів розміщення до потреб різних груп гостей. Використання багатой культурної та історичної спадщини регіону дозволяє створювати унікальні продукти гостинності, що приваблюють гостей. Наявність кваліфікованого персоналу, який забезпечує високий рівень обслуговування, є важливою умовою для розвитку закладів розміщення, тому програми навчання та підвищення кваліфікації повинні відповідати міжнародним стандартам.

Технологічні фактори відіграють важливу роль у підвищенні якості послуг у закладах розміщення. Використання інноваційних технологій, таких як системи онлайн-бронювання, мобільні додатки для гостей та автоматизація обслуговування, значно покращує якість обслуговування та задовольняє сучасні очікування гостей. Інфраструктура зв'язку, включаючи високошвидкісний інтернет та сучасні засоби комунікації, забезпечує комфортне перебування гостей та ефективну роботу закладів розміщення. Цифровізація процесів управління бізнесом, аналізу даних та взаємодії з гостями підвищує ефективність роботи та конкурентоспроможність закладів розміщення [26].

Проведений PEST аналіз умов розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України дозволяє зробити низку важливих висновків щодо ключових факторів, які впливають на цю сферу. Політичні

фактори, зокрема державна підтримка, стабільне регуляторне середовище та забезпечення безпеки, відіграють вирішальну роль у створенні сприятливих умов для розвитку індустрії гостинності. Економічні фактори, такі як інвестиційний клімат, рівень розвитку інфраструктури та доступність фінансових ресурсів, є основою для залучення інвестицій і забезпечення безперервного розвитку закладів розміщення.

Соціальні фактори, включаючи демографічні тенденції, культурні традиції та рівень професійної підготовки кадрів, визначають попит на послуги гостинності та якість обслуговування. Використання культурної та історичної спадщини регіону дозволяє створювати унікальні продукти гостинності, що підвищують привабливість регіону для гостей. Рівень освіти та кваліфікації працівників є критично важливими для забезпечення високого рівня обслуговування, що відповідає міжнародним стандартам.

Технологічні фактори, такі як впровадження інноваційних технологій, розвиток інфраструктури зв'язку та цифровізація процесів управління, сприяють підвищенню ефективності роботи закладів розміщення та задоволенню сучасних очікувань гостей. Використання сучасних технологій дозволяє покращити якість обслуговування, забезпечити комфортне перебування гостей та підвищити конкурентоспроможність закладів розміщення на міжнародному ринку.

Загалом, для успішного розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України необхідно враховувати всі зазначені фактори та розробляти комплексні стратегії, що сприятимуть економічному зростанню, підвищенню якості послуг та сталому розвитку регіону. Такий підхід дозволить створити сприятливі умови для залучення гостей, підвищення конкурентоспроможності регіону та покращення якості життя місцевого населення.

2.2. Діагностика впливу євроінтеграційних процесів на розвиток закладів розміщення в регіонах України.

Євроінтеграційні процеси мають значний вплив на розвиток різних секторів економіки України, включаючи індустрію гостинності. Діагностика впливу цих процесів на розвиток закладів розміщення в регіонах України є важливим завданням для розуміння потенційних можливостей і викликів, які виникають на шляху до інтеграції з Європейським Союзом. Угода про асоціацію між Україною та ЄС відкриває нові перспективи для залучення інвестицій, підвищення стандартів якості та впровадження європейських практик у сфері гостинності.

Процеси євроінтеграції сприяють гармонізації законодавства України з нормами ЄС, що створює більш сприятливе регуляторне середовище для розвитку закладів розміщення, що включає адаптацію стандартів якості обслуговування, безпеки та екологічних норм, що відповідають європейським вимогам. Така гармонізація сприяє підвищенню конкурентоспроможності українських закладів розміщення на міжнародному ринку, залученню гостей з країн ЄС та збільшенню туристичних потоків [41].

Оцінка впливу євроінтеграційних процесів також включає аналіз економічних та соціальних аспектів. Євроінтеграція сприяє залученню інвестицій у інфраструктуру, розвитку транспортних мереж і покращенню доступності регіонів. Зазначене, в свою чергу, сприяє створенню нових робочих місць, підвищенню рівня життя місцевого населення та покращенню іміджу України як туристичної дестинації. Вивчення цих аспектів дозволяє розробити ефективні стратегії для підтримки та стимулювання розвитку закладів розміщення в умовах євроінтеграції.

Щоб провести діагностику впливу євроінтеграційних процесів на розвиток закладів розміщення в регіонах України, ми можемо проаналізувати показники загального прибутку транскордонних регіонів за період 2021-2023 роки, що представлено на рис. 2.1.

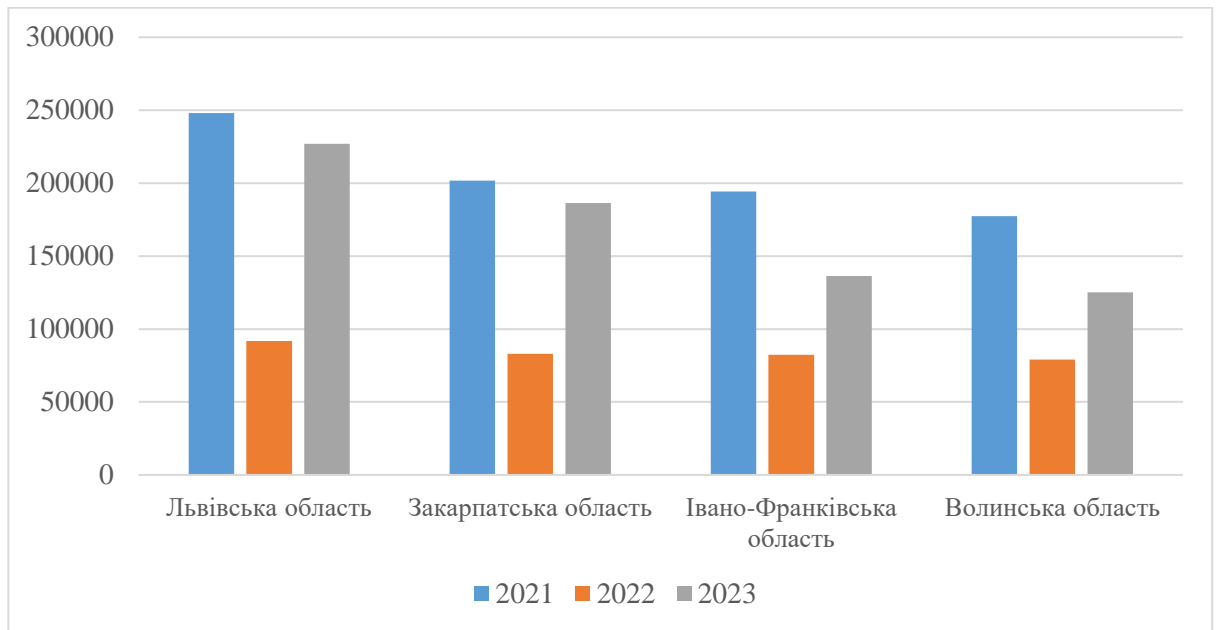

Рис. 2.1. Динаміка загального прибутку транскордонних регіонів Західної України за період 2021-2023 роки (млн. грн) [24].

Загальний прибуток транскордонних регіонів Західної України за період 2021-2023 років, включаючи Львівську, Закарпатську, Івано-Франківську та Волинську області. У 2021 році всі регіони показали високі показники прибутковості, з найвищим значенням у Львівській області (247934 грн). Однак у 2022 році всі регіони зазнали значного падіння прибутків, що можна пояснити зовнішніми економічними та політичними чинниками. У 2023 році спостерігається часткове відновлення прибутків, хоча вони ще не досягають рівня 2021 року, що вказує на поступову адаптацію регіонів до нових умов.

Таким чином, зниження прибутків у 2022 році може свідчити про негативний вплив певних економічних чи політичних факторів, але поступове відновлення у 2023 році може вказувати на адаптацію регіонів до нових умов. Відновлення показників прибутковості свідчить про потенційне позитивне довгострокове вплив євроінтеграційних процесів на економіку регіонів.

Рекомендується провести більш детальний аналіз кожного регіону, враховуючи додаткові фактори, такі як інвестиції, підтримка з боку ЄС, зміни у внутрішній політиці. Використати отримані дані для розробки стратегій

розвитку закладів розміщення, орієнтуючись на підтримку та збільшення прибутковості. Статистичні показники діяльності закладів розміщення у Волинській області протягом 2021-2023 роки представлено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2.

Статистичні показники діяльності
закладів розміщення у Волинській області (2021-2023 роки) [24]

Показник	2021	2022	2023
Кількість закладів	70	72	75
Кількість номерів	1200	1250	1300
Кількість відвідувачів	50000	45000	48000
Середня тривалість перебування (днів)	3,5	3,2	3,4
Заповненість (%)	68	65	70
Загальний дохід (тис. грн)	177382	79025	125129

Аналіз статистичних показників діяльності закладів розміщення у Волинській області демонструє позитивну динаміку протягом 2021-2023 років. Кількість закладів збільшилася з 70 до 75, що супроводжувалося зростанням кількості номерів з 1200 до 1300, свідчаючи про інвестиції в інфраструктуру. Незважаючи на спад кількості відвідувачів та заповненості у 2022 році через економічні та політичні фактори, ці показники покращилися у 2023 році, досягнувши 48000 відвідувачів та 70% заповненості. Відновлення загального доходу у 2023 році до 125129 тис. грн після значного спаду у 2022 році свідчить про поступове відновлення економічної стабільності в регіоні.

Таким чином, позитивна динаміка збільшення кількості закладів та номерів свідчить про розвиток інфраструктури у Волинській області. Незважаючи на економічні виклики 2022 року, регіон демонструє здатність до відновлення і подальшого розвитку. Поліпшення заповненості та доходів у 2023 році вказує на потенціал для зростання і покращення економічних показників закладів розміщення в найближчому майбутньому.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ РОЗМІЩЕННЯ В ТРАНСКОРДОННИХ РЕГІОНАХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

3.1. Інструменти розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України

Розвиток закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України є ключовим фактором для стимулювання економічного зростання та залучення гостей. Досліджуваний регіон має значний потенціал завдяки своєму стратегічному розташуванню, культурній та природній спадщині, а також близькості до країн Європейського Союзу. Для ефективного використання цього потенціалу необхідно впроваджувати різноманітні інструменти розвитку, що сприяють підвищенню якості послуг, залученню інвестицій та інтеграції з міжнародними туристичними мережами. Серед цих інструментів важливе місце займають державна підтримка, інвестиційні стимули, впровадження сучасних технологій та навчання персоналу.

Інструменти розвитку включають як фінансові, так і нефінансові заходи. Фінансові інструменти, такі як субсидії, гранти та податкові пільги, сприяють залученню інвестицій у будівництво та модернізацію закладів розміщення. Нефінансові інструменти, такі як маркетингова підтримка, участь у міжнародних виставках і форумах, впровадження стандартів якості та екологічних норм, допомагають підвищити конкурентоспроможність регіону. Співпраця з міжнародними організаціями та інтеграція в європейські туристичні мережі відкривають нові можливості для розвитку індустрії гостинності. Впровадження цих інструментів дозволить Західній Україні не лише залучити більше гостей, але й підвищити рівень обслуговування та забезпечити стійкий розвиток інфраструктури [46].

Визначення основних проблем розвитку закладів розміщення під час війни є критично важливим для забезпечення їхнього виживання та подальшого відновлення. Війна призводить до руйнування інфраструктури, зниження

туристичних потоків, економічної нестабільності та втрати робочих місць, що суттєво впливає на функціонування закладів розміщення. Розуміння цих проблем дозволяє розробити ефективні стратегії для їхнього подолання, забезпечити підтримку з боку держави та міжнародних організацій, а також знайти шляхи адаптації до нових умов. Такий підхід сприяє не лише збереженню існуючих об'єктів гостинності, але й підготовці до їхнього відновлення та розвитку після завершення конфлікту, що є ключовим для стабілізації економіки та підвищення якості життя населення.

Основні проблеми розвитку закладів розміщення транскордонних регіонів Західної України під час війни представлено на рис. 3.1.

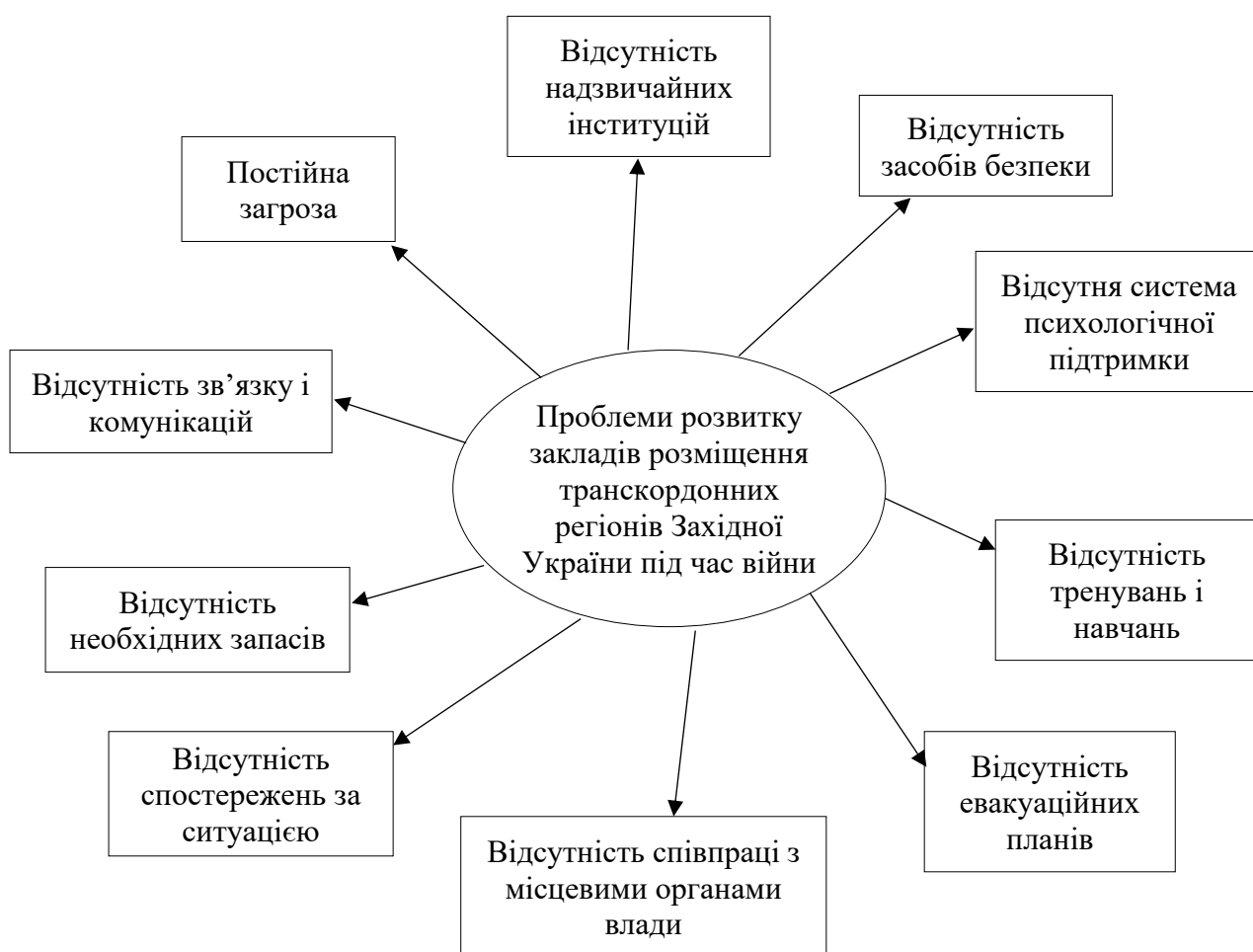

Рис. 3.1. Основні проблеми розвитку закладів розміщення транскордонних регіонів Західної України під час війни.

До основних проблем розвитку закладів розміщення транскордонних регіонів західної України під час війни віднесено:

- відсутність спеціалізованих інституцій, що відповідають за управління та координацію дій під час надзвичайних ситуацій, суттєво ускладнює оперативне реагування на виклики війни, що включає відсутність структур, які могли б надавати підтримку закладам розміщення у кризових умовах;

- відсутність засобів безпеки – заклади розміщення часто не мають достатніх засобів безпеки, таких як укриття, системи відеоспостереження, охоронні системи та інші заходи, які б забезпечували безпеку гостей і персоналу, що підвищує ризики для всіх учасників і може знизити довіру гостей;

- постійна загроза – заклади розміщення в умовах війни постійно перебувають під загрозою атак, обстрілів чи інших бойових дій. Це створює постійний стрес для персоналу і гостей, а також перешкоджає нормальній діяльності закладів;

- відсутня система психологічної підтримки для працівників і гостей закладів розміщення призводить до підвищення рівня стресу і може впливати на психічне здоров'я. Психологічна допомога є важливою для підтримки морального стану та ефективності роботи персоналу;

- відсутність зв'язку і комунікацій – нестабільний або відсутній зв'язок і комунікації ускладнюють координацію дій, передачу важливої інформації та виклик екстрених служб, що також перешкоджає гостям отримувати необхідну інформацію та підтримку;

- відсутність необхідних запасів – заклади розміщення можуть стикатися з браком необхідних запасів, таких як їжа, вода, медикаменти та інші основні ресурси, що ускладнює забезпечення базових потреб гостей у кризових умовах;

- відсутність регулярних тренувань і навчань для персоналу закладів розміщення щодо дій у надзвичайних ситуаціях призводить до неготовності ефективно реагувати на виклики війни. Підготовлені кадри краще справляються зі стресовими ситуаціями та забезпечують безпеку;

- недосконалість системи моніторингу та спостереження за поточною ситуацією ускладнює оперативне прийняття рішень та реагування на зміни в умовах війни, що може включати відсутність інформації про загрози та їх динаміку;

- відсутність розроблених та відпрацьованих евакуаційних планів для гостей і персоналу може призвести до хаосу та підвищених ризиків у разі необхідності термінової евакуації. Наявність таких планів допомагає організовано і безпечно залишати небезпечні зони;

- недостатня співпраця з місцевими органами влади ускладнює координацію дій, отримання необхідної підтримки та ресурсів. Співпраця з владою є критично важливою для ефективного управління закладами розміщення під час війни.

Проблеми розвитку закладів розміщення під час війни охоплюють широкий спектр викликів, включаючи відсутність спеціалізованих інституцій, засобів безпеки, та системи психологічної підтримки, нестабільний зв'язок, брак необхідних запасів, і відсутність тренувань для персоналу. Додаткові труднощі виникають через відсутність системи моніторингу ситуації, евакуаційних планів та співпраці з місцевими органами влади. Зазначені проблеми ускладнюють забезпечення безпеки і комфорту гостей, знижують ефективність роботи персоналу та підвищують ризики під час надзвичайних ситуацій. Вирішення цих питань є критично важливим для підтримки стабільної роботи закладів розміщення та забезпечення їх готовності до реагування на виклики війни [17].

Визначення інструментів розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України є надзвичайно важливим для забезпечення стійкого економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності регіону на міжнародному ринку гостинності. Запропоновані інструменти, такі як державна підтримка, інвестиційні стимули, маркетингова підтримка, підготовка кадрів, впровадження сучасних технологій, розвиток інфраструктури, екологічна стійкість, співпраця з міжнародними організаціями, фінансові інструменти та інформаційна підтримка, дозволяють ефективно використовувати наявні

ресурси та можливості. Завдяки цьому можна створити привабливе середовище для гостей, підвищити якість обслуговування, залучити інвестиції та забезпечити інтеграцію регіону в глобальні туристичні мережі, що сприятиме покращенню якості життя місцевого населення та збереженню культурної та природної спадщини (таблиця 3.1).

Таблиця 3.1

Інструменти розвитку закладів розміщення
в транскордонних регіонах Західної України

Інструменти розвитку	Зміст інструментів
Державна підтримка	Програми субсидій, грантів та податкових пільг для підтримки розвитку інфраструктури.
Інвестиційні стимули	Заохочення інвесторів через сприятливі умови для інвестицій, спрощення адміністративних процедур.
Маркетингова підтримка	Просування регіону через міжнародні виставки, рекламні кампанії та створення бренду.
Підготовка та навчання кадрів	Навчальні програми і тренінги для підвищення кваліфікації працівників сфери гостинності.
Впровадження сучасних технологій	Використання цифрових платформ для онлайн-бронювання, мобільних додатків та систем управління.
Розвиток інфраструктури	Поліпшення транспортної інфраструктури, включаючи дороги, залізниці та аеропорти.
Екологічна стійкість	Впровадження екологічних практик, використання відновлюваних джерел енергії та управління відходами.
Співпраця з міжнародними організаціями	Участь у глобальних туристичних мережах, обмін досвідом та залучення іноземних партнерів.
Фінансові інструменти	Доступ до кредитів та інших фінансових ресурсів для будівництва та модернізації закладів.
Інформаційна підтримка	Створення інформаційних ресурсів та порталів для гостей з актуальною інформацією про заклади.

Державна підтримка є важливим інструментом розвитку закладів розміщення, включаючи програми субсидій, грантів та податкових пільг. Такі заходи спрямовані на стимулювання розвитку інфраструктури гостинності, що дозволяє закладам отримувати необхідні ресурси для розширення та модернізації своїх послуг. Державна підтримка також включає нормативно-правове регулювання, яке сприяє спрощенню процедур і зменшенню бюрократичних перешкод [23].

Інвестиційні стимули відіграють ключову роль у залученні капіталу для розвитку закладів розміщення. Створення сприятливих умов для інвесторів,

таких як спрощення адміністративних процедур та забезпечення прозорості інвестиційного процесу, допомагає залучити як внутрішніх, так і зовнішніх інвесторів. Зазначене сприяє будівництву нових готелів, курортів та інших закладів, а також модернізації існуючих об'єктів.

Маркетингова підтримка включає просування регіону на міжнародних виставках, проведення рекламних кампаній та створення бренду регіону. Зазначене допомагає підвищити видимість та привабливість регіону для гостей, що, у свою чергу, сприяє збільшенню туристичних потоків і розвитку місцевої індустрії гостинності. Ефективна маркетингова стратегія дозволяє регіону конкурувати на міжнародному ринку гостинності.

Підготовка та навчання кадрів є критично важливими для забезпечення високого рівня обслуговування в закладах розміщення. Проведення навчальних програм і тренінгів для працівників сфери гостинності дозволяє підвищити їхню кваліфікацію та впровадити міжнародні стандарти обслуговування. Зазначене сприяє підвищенню задоволеності гостей і покращенню репутації закладів.

Використання сучасних технологій, таких як цифрові платформи для онлайн-бронювання, мобільні додатки для гостей та системи управління готелями, значно покращує якість обслуговування. Зазначене дозволяє закладам розміщення ефективніше керувати своїми ресурсами, забезпечувати комфорт гостям та задовольняти їхні сучасні очікування. Впровадження технологій сприяє також підвищенню операційної ефективності [6].

Розвиток транспортної інфраструктури, включаючи покращення доріг, залізниць та аеропортів, є ключовим для забезпечення легкого доступу гостей до регіону. Розвинена інфраструктура підвищує привабливість регіону для відвідувачів та сприяє зростанню туристичних потоків. Інвестиції в інфраструктуру також стимулюють розвиток інших супутніх галузей, таких як транспорт і логістика.

Впровадження екологічних практик у будівництво та управління закладами розміщення сприяє збереженню природних ресурсів і підвищує привабливість регіону для екологічно свідомих гостей. Використання

відновлюваних джерел енергії, управління відходами та зменшення споживання води є важливими аспектами стійкого розвитку. Зазначене допомагає створити позитивний імідж регіону як екологічно відповідальної дестинації.

Співпраця з міжнародними організаціями та участь у глобальних туристичних мережах дозволяє переймати найкращі практики, отримувати доступ до нових ринків та залучати іноземних партнерів. Зазначене сприяє розвитку індустрії гостинності, підвищенню стандартів обслуговування та покращенню іміджу регіону на міжнародному рівні.

Забезпечення доступу до кредитів та інших фінансових ресурсів є необхідним для будівництва та модернізації закладів розміщення. Фінансові інструменти, такі як кредити на пільгових умовах та спеціальні інвестиційні фонди, сприяють розвитку інфраструктури та покращенню якості послуг.

Створення інформаційних ресурсів та порталів для гостей, що містять актуальну інформацію про заклади розміщення, туристичні маршрути та заходи, допомагає гостям планувати свої подорожі. Інформаційна підтримка сприяє підвищенню обізнаності про регіон та його можливості, що збільшує туристичні потоки і покращує загальний досвід відвідувачів.

Визначення та впровадження інструментів розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України є ключовим фактором для досягнення стійкого економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності регіону на міжнародному рівні. Використання таких інструментів, як державна підтримка, інвестиційні стимули, маркетингова підтримка, підготовка кадрів, сучасні технології, розвиток інфраструктури, екологічна стійкість, співпраця з міжнародними організаціями, фінансові ресурси та інформаційна підтримка, сприяє створенню привабливого туристичного середовища, що забезпечує високий рівень обслуговування, залучення інвестицій, інтеграцію в глобальні туристичні мережі та покращення якості життя місцевого населення, зберігаючи при цьому культурну та природну спадщину регіону.

3.2. Прикладні аспекти розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України

Розвиток закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України є важливим аспектом для економічного зростання та інтеграції України в європейський туристичний простір. Досліджувані регіони мають значний потенціал завдяки своєму вигідному географічному розташуванню, багатій культурній та природній спадщині, а також близькості до кордонів з країнами Європейського Союзу. Для ефективного використання цього потенціалу необхідно впроваджувати прикладні аспекти розвитку, що включають сучасні технології, інвестиційні стимули та співпрацю з міжнародними організаціями.

Прикладні аспекти розвитку закладів розміщення охоплюють різноманітні підходи та інструменти, спрямовані на підвищення якості обслуговування, покращення інфраструктури та забезпечення стійкості закладів. Використання сучасних технологій, таких як цифрові платформи для бронювання, мобільні додатки для гостей та автоматизовані системи управління, значно покращує ефективність роботи закладів і підвищує задоволеність гостей. Інвестиційні стимули, включаючи податкові пільги та державні гранти, сприяють залученню капіталу для будівництва та модернізації закладів розміщення, що, у свою чергу, стимулює економічну активність у регіоні [20].

Співпраця з міжнародними організаціями та участь у глобальних туристичних мережах відкриває нові можливості для транскордонних регіонів Західної України. Обмін досвідом, впровадження міжнародних стандартів якості та екологічних норм, а також участь у спільних проектах допомагають покращити конкурентоспроможність регіону на міжнародному ринку. Врахування прикладних аспектів розвитку закладів розміщення сприяє створенню привабливого та безпечного середовища для гостей, забезпечуючи стаке економічне зростання та підвищення якості життя місцевого населення.

План удосконалення процесу розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України представлено в таблиці 3.2.

План удосконалення процесу розвитку закладів розміщення
в транскордонних регіонах Західної України

Етапи плану	Опис заходів
Аналіз поточного стану та визначення проблем	- Проведення всебічного аналізу існуючих закладів розміщення
	- Ідентифікація основних проблем та перешкод
Розробка стратегії розвитку	- Визначення напрямків розвитку
	- Розробка довгострокової стратегії з цілями та завданнями
Залучення інвестицій	- Створення сприятливих умов для інвесторів
	- Розробка програм субсидій та грантів
Розвиток інфраструктури	- Покращення транспортної інфраструктури
	- Розвиток місцевої інфраструктури (електропостачання, водопостачання, зв'язок)
Впровадження сучасних технологій	- Використання цифрових платформ для бронювання та управління
	- Підтримка інноваційних проектів
Підвищення кваліфікації кадрів	- Організація навчальних програм і тренінгів
	- Співпраця з навчальними закладами та професійними організаціями
Маркетингова стратегія	- Розробка комплексної маркетингової стратегії
	- Участь у міжнародних виставках і форумах
Співпраця з міжнародними організаціями	- Залучення міжнародних організацій для обміну досвідом
	- Участь у глобальних туристичних мережах і проектах
Забезпечення стійкого розвитку	- Впровадження екологічно дружніх практик
	- Розвиток екотуризму і підтримка ініціатив зі збереження природної та культурної спадщини
Моніторинг та оцінка результатів	- Встановлення системи моніторингу та оцінки виконання стратегії
	- Регулярна оцінка ефективності заходів і коригування планів

Аналіз поточного стану та визначення проблем. Перший етап передбачає всебічний аналіз існуючих закладів розміщення, їхньої матеріально-технічної бази, рівня обслуговування та відповідності міжнародним стандартам. Зазначене необхідно для ідентифікації основних проблем і перешкод, таких як нестача інвестицій, недостатня інфраструктура та відсутність кваліфікованих кадрів. Результати аналізу стануть основою для розробки ефективних стратегій розвитку.

Розробка стратегії розвитку. На основі результатів аналізу розробляється довгострокова стратегія розвитку закладів розміщення. Зазначене стратегія повинна включати конкретні цілі, завдання та заходи для досягнення бажаних

результатів. Визначення напрямків розвитку допоможе зосередитися на ключових аспектах, які потребують уваги та інвестицій.

Залучення інвестицій. Створення сприятливих умов для залучення внутрішніх та зовнішніх інвесторів є ключовим фактором для розвитку закладів розміщення. Зазначене включає надання податкових пільг, спрощення адміністративних процедур та розробку програм субсидій і грантів для підтримки будівництва нових закладів та модернізації існуючих. Залучення інвестицій сприяє економічній активності та створенню нових робочих місць.

Розвиток інфраструктури. Покращення транспортної інфраструктури, включаючи дороги, залізниці та аеропорти, є важливим для забезпечення легкого доступу до туристичних об'єктів. Крім того, розвиток місцевої інфраструктури, такої як електропостачання, водопостачання та зв'язок, є критичним для забезпечення комфорту та безпеки гостей. Інвестиції в інфраструктуру підвищують привабливість регіону для гостей.

Впровадження сучасних технологій. Сучасні технології, такі як цифрові платформи для онлайн-бронювання, мобільні додатки для гостей та автоматизовані системи управління закладами, значно покращують ефективність роботи закладів розміщення. Підтримка інноваційних проектів сприяє підвищенню якості обслуговування та задоволеності гостей. Зазначене дозволяє закладам відповідати сучасним вимогам ринку та бути конкурентоспроможними.

Підвищення кваліфікації кадрів. Організація навчальних програм і тренінгів для підвищення кваліфікації працівників у сфері гостинності є важливим етапом для забезпечення високого рівня обслуговування. Співпраця з навчальними закладами та професійними організаціями дозволяє розробляти сучасні навчальні програми, що відповідають міжнародним стандартам. Кваліфікований персонал є основою успішної роботи закладів розміщення.

Маркетингова стратегія. Розробка та впровадження комплексної маркетингової стратегії спрямовані на просування регіону на міжнародному ринку гостинності. Участь у міжнародних туристичних виставках та форумах

допомагає підвищити видимість та привабливість регіону для гостей. Ефективна маркетингова стратегія дозволяє залучити більше гостей та збільшити доходи від туристичної діяльності.

Співпраця з міжнародними організаціями. Співпраця з міжнародними організаціями та участь у глобальних туристичних мережах відкривають нові можливості для обміну досвідом та впровадження найкращих практик у сфері гостинності. Зазначене допомагає покращити стандарти якості обслуговування та екологічні норми, що підвищує конкурентоспроможність регіону на міжнародному рівні.

Забезпечення стійкого розвитку. Впровадження екологічно дружніх практик у будівництво та управління закладами розміщення сприяє збереженню природних ресурсів та підвищенню привабливості регіону для екологічно свідомих гостей. Використання відновлюваних джерел енергії, управління відходами та зменшення споживання води є важливими аспектами стійкого розвитку. Зазначене допомагає створити позитивний імідж регіону як екологічно відповідальної дестинації.

Моніторинг та оцінка результатів. Встановлення системи моніторингу та оцінки виконання стратегії розвитку закладів розміщення дозволяє регулярно оцінювати ефективність впроваджених заходів та коригувати плани у відповідності до отриманих результатів. Зазначене забезпечує гнучкість та адаптивність стратегії до змінних умов ринку та потреб туристів.

План удосконалення процесу розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України є комплексним і багатогранним підходом, що враховує аналіз поточного стану, залучення інвестицій, розвиток інфраструктури, впровадження сучасних технологій, підвищення кваліфікації кадрів та ефективну маркетингову стратегію. Співпраця з міжнародними організаціями та забезпечення стійкого розвитку є ключовими елементами для підвищення конкурентоспроможності регіону. Регулярний моніторинг та оцінка результатів дозволяють адаптувати стратегії відповідно до змінних умов ринку та потреб гостей. Такий план спрямований на створення привабливого

туристичного середовища, підвищення якості обслуговування та забезпечення стійкого економічного зростання регіону, що, в свою чергу, сприяє покращенню якості життя місцевого населення та збереженню культурної і природної спадщини [20].

Розвиток закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України є ключовим аспектом для економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності регіону на міжнародному ринку гостинності. Враховуючи вигідне географічне розташування, багату культурну та природну спадщину, регіон має значний потенціал для залучення гостей. Впровадження прикладних аспектів розвитку, таких як сучасні технології, інвестиційні стимули та співпраця з міжнародними організаціями, є вирішальними для досягнення цих цілей. Використання сучасних технологій, зокрема цифрових платформ для бронювання, мобільних додатків та автоматизованих систем управління, значно покращує якість обслуговування та задоволеність гостей. Інвестиційні стимули, включаючи податкові пільги та державні гранти, сприяють залученню капіталу для будівництва та модернізації закладів розміщення, що, у свою чергу, стимулює економічну активність у регіоні. Крім того, співпраця з міжнародними організаціями дозволяє переймати найкращі практики, впроваджувати міжнародні стандарти якості та екологічні норми, що підвищує конкурентоспроможність регіону на глобальному ринку.

Забезпечення стійкого розвитку, включаючи впровадження екологічно дружніх практик та розвиток екотуризму, є важливим для збереження природних ресурсів та підвищення привабливості регіону для екологічно свідомих гостей. Підвищення кваліфікації кадрів через навчальні програми та тренінги забезпечує високий рівень обслуговування, що відповідає міжнародним стандартам. Ефективна маркетингова стратегія та участь у міжнародних туристичних виставках сприяють просуванню регіону на міжнародному ринку, залученню гостей та збільшенню доходів від індустрії гостинності.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Досліджено розвиток закладів розміщення, які є складовою успішного функціонування індустрії гостинності регіону. Вони не лише задовольняють потреби гостей у житлі та послугах, але й сприяють економічному зростанню, створенню робочих місць і підтримці місцевих підприємств. Заклади розміщення також відіграють важливу роль у культурному обміні та збереженні місцевих традицій. Високий рівень розвитку і якість обслуговування в цих закладах підвищують привабливість регіону для гостей, що в свою чергу сприяє його конкурентоспроможності на національному та міжнародному ринку.

Систематизовано фактори впливу на досліджувані процеси. Доведено, що війна здійснює значний негативний вплив на екологічні фактори, що стосуються розвитку закладів розміщення. Бойові дії можуть призвести до значного забруднення навколишнього середовища, знищення природних ресурсів та погіршення якості повітря і води. Впровадження екологічних стандартів стає складнішим через пріоритетність інших, більш нагальних потреб. Заклади розміщення можуть зіткнутися з труднощами у підтримці стійких практик через обмежені ресурси та пошкодження. Відновлення екологічної рівноваги після завершення конфлікту потребує значних зусиль та ресурсів.

Проведено аналіз стану та розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах західної України. Загальний прибуток транскордонних регіонів Західної України за період 2021-2023 років, включаючи Львівську, Закарпатську, Івано-Франківську та Волинську області. У 2021 році всі регіони показали високі показники прибутковості, з найвищим значенням у Львівській області (247934 грн). Однак у 2022 році всі регіони зазнали значного падіння прибутків, що можна пояснити зовнішніми економічними та політичними чинниками. У 2023 році спостерігається часткове відновлення прибутків, хоча вони ще не досягають рівня 2021 року, що вказує на поступову адаптацію регіонів до нових умов.

Таким чином, зниження прибутків у 2022 році може свідчити про негативний вплив певних економічних чи політичних факторів, але поступове

відновлення у 2023 році може вказувати на адаптацію регіонів до нових умов. Відновлення показників прибутковості свідчить про потенційне позитивне довгострокове вплив євроінтеграційних процесів на економіку регіонів.

Доведено, що використання сучасних технологій, зокрема цифрових платформ для бронювання, мобільних додатків та автоматизованих систем управління, значно покращує якість обслуговування та задоволеність гостей. Інвестиційні стимули, включаючи податкові пільги та державні гранти, сприяють залученню капіталу для будівництва та модернізації закладів розміщення, що, у свою чергу, стимулює економічну активність у регіоні. Крім того, співпраця з міжнародними організаціями дозволяє переймати найкращі практики, впроваджувати міжнародні стандарти якості та екологічні норми, що підвищує конкурентоспроможність регіону на глобальному ринку.

Запропоновано перелік інструментів розвитку закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України, що є основою для забезпечення стійкого економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності регіону на міжнародному ринку гостинності. Запропоновані інструменти, такі як державна підтримка, інвестиційні стимули, маркетингова підтримка, підготовка кадрів, впровадження сучасних технологій, розвиток інфраструктури, екологічна стійкість, співпраця з міжнародними організаціями, фінансові інструменти та інформаційна підтримка, дозволяють ефективно використовувати наявні ресурси та можливості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексєєва Т. А., Обозна А.О., Шабельник Н.М. Сучасні тенденції розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні. *Вісник Харківського політехнічного інституту*. 2017. № 2. С. 89-92
2. Балацька Н.Ю. Ресторанний бізнес в умовах пандемії коронавірусу: проблеми та напрями трансформації моделей розвитку. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип 42. С. 117-122. URL: <https://doi.org/10.32843/infrastruct42-20> (дата звернення 28.04.2024).
3. Барвінок Н.В. Перспективи розвитку воєнного туризму на території України після закінчення російсько-української війни. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2022. Вип. 18 (2). С. 206–217. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.18.206-217>
4. Гакова М.В. Управління підприємствами готельно-ресторанного господарства: сутність та специфіка. URL: [http://elibrary.donnuet.edu.ua/222/1/Gakova_article_13_\\$1_2017.pdf](http://elibrary.donnuet.edu.ua/222/1/Gakova_article_13_$1_2017.pdf)
5. Давидова О. Індустрія гостинності у контексті проведення Євро 2012. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Сергія економіка. 2011. № 12. С. 44-48.
6. Державна служба статистики України: офіційний вебсайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 28.04.2024).
7. Домінська О.Я., Батьковець Н.О. Сучасний стан та інноваційні процеси розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету*. Економічні науки. 2017. Вип. 52. С. 39-41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlca_ekon_2017_52_8
8. Мальська М. Формування і розвиток просторових систем послуг (теорія та практика реалізації): автореф. дис. ... докт екон. наук : спец. 08.00.05. Львів, 2011. 40 с.

9. Матвійчук Л.Ю., Барський Ю.М. Факторний аналіз розвитку готельно-ресторанного господарства на рівні регіону. Економічні науки: зб. наук. праць ЛНТУ. Серія «Регіональна економіка». Вип. 17 (67) Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2020.

10. Матвійчук Л., Лепкий М., Молнар-Бабіля Д. (2021) Регіональний аналіз розвитку готельного господарства в Україні. Економіка та суспільство. №31. 2021. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/738/710>

11. Matviichuk L., Karpiuk I. (2021). Search for prospects for the development of the hotel business on the example of the regions of Ukraine. Technology Audit and Production Reserves, 4 (60), 24–28. doi: <http://doi.org/10.15587/2706-5448.2021.237162>

12. Матвійчук Л.Ю. Значення інновацій в розвитку готельного господарства регіонів України. Збірник наукових праць: «Економічні науки». Серія «Регіональна економіка». Випуск 20 (79). 2023.

13. Матвійчук, Л., Лепкий, М., Жадько, О. Інтеграційні процеси суб'єктів індустрії гостинності України в сучасних умовах. Товарознавчий вісник, 1(16), 2023. 255-262. <https://doi.org/10.36910/6775-2310-5283-2023-17-21>

14. Матвійчук Л., Корсак В., Смаль Б., & Зубехіна Т. Проектний підхід як інструмент забезпечення конкурентоспроможності індустрії гостинності України. Економічний форум, 1(3), 2023. 48-55. <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2023-3-6>

15. Матвійчук Л.Ю., Кравчук І.М., Лепкий М.І. (2021). Розвиток готельного господарства в структурі туристичних дестинацій України. Економічний форум, 1(4), 54-61. <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2021-4-8>

16. Мельник В.М., Ломачинська І А. Роль держави у фінансовому забезпеченні малого і середнього підприємництва в Польщі: висновки для України. Економічний вісник: серія фінанси, облік, оподаткування. 2017. №1. С. 120-128.

17. Моца А., Шевчук С., Серета Н. Перспективи післявоєнного відновлення сфери туризму в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-31>.
18. Національний інститут стратегічних досліджень. Щодо розвитку туризму в Україні в умовах підвищених епідемічних ризиків. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-06/turyzm-v-ukraini.pdf>.
19. Ніколайчук О. А. Тренди розвитку вітчизняної індустрії гостинності в умовах Covid-19, Вісник ХНУ ім. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавств. Туризм. Випуск 13, 2021.
20. Найбільші готельні мережі. Рейтинг – десять найбільших готелів в світі URL: [https://tothostel.ru/uk/strany\\$evropy/samye_krupnyegostinichnyesetireitingdesyatsamyh_bolshih/](https://tothostel.ru/uk/strany$evropy/samye_krupnyegostinichnyesetireitingdesyatsamyh_bolshih/)
21. Роглев Х.Й. Основи готельного менеджменту. URL: [https://tourlib.net/books_ukr/roglev12\\$2.htm](https://tourlib.net/books_ukr/roglev12$2.htm)
22. Онищук Н.В. Розвиток індустрії гостинності в Україні та світі. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. № 4 (21). 297-304.
23. Ончаренко Л.О. Особливості використання сучасних методів управління змінами у сфері готельно-ресторанного бізнесу. *Ефективна економіка*. № 10, 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6214>
24. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 28.04.2024).
25. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (UNWTO World Tourism Organization). URL: <http://www.world-tourism.org>. (дата звернення: 28.03.2024).
26. Офіційний сайт Національної туристичної організації. URL: <https://ntoukraine.org> (дата звернення: 28.04.2024).
27. Офіційний сайт Національної туристичної організації. URL: <https://ntoukraine.org> (дата звернення: 28.04.2024).
28. Офіційний сайт ГО «Асоціація індустрії гостинності. URL: <https://aigu.org.ua/>. (дата звернення: 28.04.2024).

29. Офіційний сайт ГО «Асоціація готелів та курортів України» (UHRA) . URL: <https://ring.org.ua/edr/uk/company/43851744> (дата звернення: 28.04.2024).
30. Падіння завантаженості, зниження Rack rates та складне відновлення: готельний бізнес під час COVID 19 URL: https://propertytimes.com.ua/gostinichnaya_nedvizhimost/padinnya_zavantazhenosti__vidnovlennya_
31. Паньків Н.М., Лесик І.Й. Порівняльна характеристика сучасного стану готельних підприємств в розрізі адміністративних районів Львівської області. Вісник Львівського національного університету. Серія «Міжнародні відносини». 2018. Вип. 45. С. 339–345. [gotelniy_biznes_pid_chas_covid_19](#)
32. Панасюк В.М. Стратегічний розвиток готельного господарства Волинської області. Студентському науковому віснику ЛНТУ, серія технічні науки (Луцьк, 2023 р.).
33. Пандемія COVID-19 та її наслідки в сфері туризму в Україні (Оновлення до документу «Дорожня карта конкурентоспроможного розвитку сфери туризму в Україні»). URL <http://www.ntoukraine.org/assets/files/EBRD-COVID19-Report-UKR.pdf> (дата звернення: 28.04.2024).
34. Смаль Б.А. Регіональні аспекти розвитку конкурентних переваг індустрії гостинності. Економічні науки: збірник наукових праць ЛНТУ. Серія «Регіональна економіка». Випуск 18 (71). Луцьк: ІВВ ЛНТУ, 2021. С. 169-179. URL: [https://doi.org/10.36910/2707-6296-2021-18\(71\)-19](https://doi.org/10.36910/2707-6296-2021-18(71)-19).
35. Смаль Б.А. Регіональна політика підвищення рівня якості продукції та послуг індустрії гостинності. Економіка та суспільство. 2021. Випуск 32. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-10>
36. Смаль Б.А. Інституційні засади підвищення рівня якості продукції та послуг туристичних дестинацій. Економічний форум. № 1(4), 2021. С. 62-70. URL <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2021-4-9>.
37. Смирнов І., Любіцева О. Туристичний бізнес під час пандемії COVID-19: світовий та український досвід. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв*. 2020. № 3(2). С. 196-207.

38. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 р. № 168-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-p>

39. Талащук І.І. Розвиток закладів розміщення в транскордонних регіонах Західної України І Всеукраїнська інтернет-конференція молодих учених та студентів «Перспективи розвитку туризму та сфери гостинності в Україні і світі» (травень, 2024 року).

40. Технології в сфері послуг URL: <https://studfile.net/preview/2429693/page:16/>

41. Шацька З.Я., Шевель А.А. Організація роботи підприємств готельної сфери в умовах пандемії COVID-19. Ефективна економіка. 2020. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8249> (дата звернення: 28.04.2024).

42. COVID-19 та соціальний діалог у туристичній галузі: практика ЄС та українські реалії. URL: http://eap-csf.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/COVID-19-TA-SOTSIAL%60NIY-DIALOG-V-TURISTICH_NIY-GALUZI-PRAKTIKA-YES-TA-UKRAYINS%60KIREALIYI.pdf (дата звернення: 28.04.2024)

43. COVID-19 Наслідки для бізнесу та дії за умов кризи URL: https://eba.com.ua/wpcontent/uploads/2020/04/EY_Survey_results_COVID_19_2.0.pdf

44. Шацька З.Я., Шевель А.А. Організація роботи підприємств готельної сфери в умовах пандемії COVID-19. Ефективна економіка. 2020. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8249> (дата звернення: 09.04.2024).

45. Олійник О.В., Мостенська Т.Л., Тарасюк Г.М., Чагайда А.О. Перспективи розвитку готелів у стилі глемпінг в Україні. Економіка, управління та адміністрування. 2019. № 4 (90). С. 38–46.